

AREGCEL

Ára 3000 korona

SZERKESZTŐSÉG ES KIADÓHIVATAL:
VIII. KER., RÖKK SZILÁRD-UTCA 19

MEGJELENIK MINDEN HÉTFŐN REGGEL

Előfizetési ár (csak vidékre) egy negyed
évre 38.000 kor. Egyes szám ára Ausztriában
3000 osztrák kor. Jugoszláviában 4 dinár

SZERKESZTŐSÉGI TELEFONOK:
65-53, JOZSEF 34-12

FELELŐS SZERKESZTŐ: LÁZÁR MIKLÓS

KIADÓHIVATAL: JOZS. 143-26. VASAR-
NAP ESTETŐL REGGELIG: JOZS. 9-66

III. évfolyam

Budapest, 1924 szeptember 22.

37. szám

Lovag Santelli Giorgio véres kardpárbajt vívott Abbáziában egy olasz lapszerkesztővel

Santelli sértetlen maradt, ellensége fejsebét négy öltéssel varrták össze
Elmaradt a Colombetti—Santelli és a Puliti—Kovács-párbaj

Abbázia, szeptember 21.

(A Reggel tudósítójának telefonjelenése.) A nagyközönségnek még élénken emlékeztetőben vannak azok a botrányok, amelyeknek a párisi olimpiáson legerősebb ellenfeleink, az olaszok voltak a szomorú hősei. Kovács György dr.-t, a zsűri tagját, a legjobb olasz vívó, Puliti, sértette meg, majd amikor ezért kizárták a versenytől, egy éjjeli mulatóhelyen inzultálta. Ebből az ügyből kifolyóan lovag Santelli Italo mestert — aki a legkorrektebbül viselkedett Párisban — Colombetti olasz vívómester a torinói pályaudvaron tetleg inzultálta. Ugy a magyar, mint az olasz lapok élénken foglalkoztak a történetekkel.

A legnagyobb olasz sportlapnak, a milánói „Gazetta della Sport”-nak a szerkesztője, Cotronei, hazaurullással vádolta Santellit,

aki Garay János és Werckner Lajos vívóbajnokok után provokálta Cotroneit. A párbajnak eredetileg Budapesten kellett volna lefolynia, de Santelli megbízottai látva a sok huzavonát, beleegyeztek abba, hogy

a viadal szeptember 16-án olasz földön, Abbáziában legyen.

Miután az ősz mester izomhuzódása miatt jobb lábát már régebbi idő óta erősen fájlalja, helyette fia, Santelli Giorgio utazott Abbáziába. Két pár nehéz olasz párbajkardot is vitt magá-

val, hogy ne legyen semmiben sem hiány. Amikor megérkezett, nagy meglepetésére arról értesült, hogy Cotronei megbízottai lemondtak és az új segédek szombat estig kértek haladékot. Santelli nem tehetett mást és

várt öt napig.

Szombat este a két ellentől megbatalmazottai abban állapodtak meg, hogy a párbaj vasárnap délben

nehéz kardokkal és bandázs nélkül fog lefolyni.

Cotronei rendkívül cibizakodottan lépett a porondra, mert nemrégén Aldo Nádival, a leg híresebb olasz vívómesterrel volt egy sikeres párbaja.

A „rajta” vezényszóra az ifjabb Santelli rárohant ellenfelére és egy arccsal után úgy vágta fejbe, hogy azonnal előntötte a vér.

Cotronei fejsebét az orvosok négy öltéssel varrták össze. Santelli sértetlen maradt és szeretett volna Colombettivel is végezni, aki azonban nem adott életjelet magáról. Emiatt Santelli a Firenzei székülő Corte d'Onore permanente (Allaudó Beesületiöróság) elnökéhez, Gelli cav. Jacoboz fordul elégtételért. Itt emlíjük meg, hogy a Puliti—Kovács-párbaj is elmaradt — amelynek Nagykövetségén kellett volna eldőlnie —, mert Puliti nem jelent meg.

Mégis huncut

Régen hangzott el a magyar közéletben olyan okos, bátor és formás szónoklat, aminő a Vass József volt vasárnap Szentgotthárdon. Azt mondta a miniszter ur, hogy a politika ma nem az urak huncutsága, de a huncut emberek uraskodása. Böles, őszinte és kemény szavak, méltók Krisztus szolgálójához. Ebben az országban, mióta a győztes kannibálok földaraboltak bennünket, ebek harmincadjára kerültek mindazok az erkölcsi törvények, amelyek nélkül régen az életet el sem képzelhettük. Itt nyara van minden bitagnak! — dalolta a költő, mintha jóslelte meglátta volna e kort, amelyben élünk és halunk rendeltetett. De esitt, konszolidálódunk. Mintha a konszolidáció azt jelentené, hogy a Britanniában kereskedelmi utazók és nem gseftelő gyilkosok laknak, hogy az utcán nem gumibottal diagnosztizálják a békés járókelők felekezeti viszonyait, hogy pajzán bombavető nem garázdálkodnak többé a fővárosban. Ez nem konszolidáció, feleim, ez csupán az élet és a munka lehetősége. A dolgozó polgár azért fizeti az adóját, hogy az állam gondoskodjék személy- és vagyonbiztonságáról. Ellenkező esetben az adózás nem természetes közszolgáltatás, de hadisarc. Szerintünk az igazi konszolidáció melódiai a szentgotthárdi beszédből esendülnek ki. Aki nem gumibottal, meghallja, hogy Vass miniszter mit ért a lelkek tavasza, a régi, boldog, művelt magyar világ reneszánsza, az igazi konszolidáció alatt. Nem a János-áldomás magyarjai az ő eszményképei, nem azok a konstruktorok, akik szilajpistát játszva, kadarkaizü hangon bőfögnek bele a magyar királyi bíróság tárgyalórendjébe, de azok a politikusok sem, akik rongyos nadrágban érkeztek Pestre a hont megmenteni és most autón robognak a hollandias, vagy afrikai, vagy görög bankba, a bennük hívó polgárok tulajoráját és az irántuk rajongó polgárnők kis aranyfülbevalóját kiemelni. A konszolidáció éppen úgy nem a kéz kezét mos, mint a véres kéz véres kezét mos kétségbeejtő periódusa. Mi Vass Józseffel együtt epedve várjuk azt az időt, amikor nem pártszempontok, hitvány elfogultságok szerint ítél a közvélemény a gyilkosok, panamisták, orgazdák, kijárók, összeférhetetlen és erkölcstelen képviselők és közéleti férfiak fölött, hanem ellenállhatatlan erkölcsi erők kényszere alatt. Ahogy a szennyet kerüljük, úgy ösztönösen tapossuk el az erkölcsi konszolidáció minden pókját, görényét és farkasát. Ne az enyveskezü gazdagság imponáljon, de a tehetség, rátermettség, tisztesség. Ez lesz az igazi konszolidáció, ha megérjük egyszer. Addig is üdítő és vigasztaló Vass' szárnyaló, a régi magyar parlament legszebb díszeségére emlékeztető beszéde, amely úgy hangzik felénk, mint elmúlt boldog ünnep orgonaszava...

Diószeghy miniszteri tanácsos elégtételt kér Rakovszky belügyminisztertől

Nyilatkozik A Reggelnek a bombapör vádlottairól és védőiről — „Fegyverük visszafelé sült el, védekezésük megdőlt.”

(A Reggel tudósítójától.) Diószeghy János miniszteri tanácsos, a belügyminiszterium közbiztonsági osztályának vezetője, akit szombaton délután újból kihallgattak a esongrádi bombamerénylet ügyében, vasárnap reggel visszaérkezett Budapestre. Délután fogadta A Reggel munkatársát és a szolnoki nőrel kapcsolatban a következőképen nyilatkozott:

— Mihelyt megérkeztem Budapestre, első utam a belügyminiszteriumba vezetett, mert jelentést akartam tenni Rakovszky miniszternek Szolnokon történt kihallgatásomról, arról a méltatlan támadásról, amelyben nemcsak a vádlottak, hanem a védők is részesítettek és végül egy-két úgynevezett „keresztény” lappak, különösen „A Nép”-nek hallatlan piszkolódásairól.

Ezek a piszkolódások nemcsak engem sértettek, hanem sértik a kormányt is, kötelességemnek érzem tehát, hogy ezekkel szemben elégtételt és oltalmat kérjek a kormánytól. Csak a belügyminiszteriumban értesültem ma délelőtt arról, hogy Rakovszky miniszter Debrecenbe utazott, hogy résztvegyen a debreceni huszárrok Tisza István-emlékszobájának fölavatásán. A belügyminiszter hétfőn este érkezik vissza Budapestre. Kedden délelőtt fölkeresem és azt hiszem, hogy vagy föl fog hatalmazni a sajtópör megindítására, vagy

hivatalból indíttat sajtópört „A Nép” és a többi méltatlanul piszkoló lap ellen. Be kell vallanom, hogy a legmélyebben va-

gyok fülháborodva azon a magatartáson és azon a piszkolódáson, amelyben Szolnokon nemcsak a vádlottak, hanem a védők is részesítettek, de nemcsak engem, hanem a többi terheltet is. Meg vagyok azonban győződve arról, hogy

a vádlottak és a védők ezzel a csunya taktikával sem érik el céljukat.

mert hiszen dr. Regdon Károly, a szegedi fogház főőrnöke, aki a vádlottakat minden nap meglátogatta annak idején a börtönben, minden kétséget kizáróan megállapította, hogy a vádlottakon az állítólagos kizárások után semmiféle sérülést nem tapasztalt. Regdon doktornak ez a szombati tanuvallomása perdöntő jelentőségű, mert hiszen

ezzel a vallomással teljesen megdőlt a vádlottaknak az a védekezés, hogy erőszakkal kényszerítették őket a beismerő vallomásokra.

Fegyverük tehát visszafelé sült el, amint hogy éppen ma egyik exponált keresztény politikus kifejezte előttem őszinte megbatrányozását a szolnoki pár vádlottainak és védőinek minden tekintetben elítélendő magatartása fölött. Szolnokra való elutazásom előtt egyébként dr. Fuchs Gyula, a bíróság elnöke közölte velem, hogy

a pörbeszédre csütörtökön, az ítélet kihirdetésére pedig valószínűleg pénteken kerül a sor.

A politika — huncut emberek uraskodása

Vass József helyettes miniszterelnök hatalmas beszéde Szentgotthárdon

Szentgotthárd, szeptember 21.

(A Reggel tudósítójától.) A szentgotthárdi kerület nemzetgyűlési képviselője, dr. Vargha Gábor, vasárnap tartotta meg beszámolóját Szentgotthárdon. A beszámolóra a képviselőt lekísérte Vass József miniszterelnök-helyettes. A népgyűlés délelőtt kezdődött a Széll Kálmán-téren, több ezer főnyi közönség előtt. Elsőnek dr. Vargha Gábor tartotta meg beszámolóbeszédét, majd Vass József miniszterelnök-helyettes emelkedett szólásra:

— Nekünk, szegény maradék magyaroknak nem az a feladatunk, hogy egészen busulásnak adjuk magunkat. A magyar nemzeti gondolatnak is van reprezentánsa, az öntudatnak van még helye a nemzet lelkében. Ha a franciáktól nem lehetett megkövetelni, hogy Strassburgot elfelejtsék, éppúgy a dicső francia nemzet ne vegye rossznéven fölünk, meggyötört maradék magyaroktól, hogy nem felejtsék és nem hagyunk hazlandók a reményről lemondani. A mi reménységünk nem a fegyverben rejlik, minékünk nincsen fegyverünk. Hát akkor miért félnek fölünk? Mit akarnak? El akarják fölünk venni sarkóinkat, akkor az ellenőrzőbizottság menjen a szentgotthárdi kasza- és kapagyárba és

vigye el a kaszákat és kapákat. Az orvosoktól vegyék el a lancettájukat, a borotválkozók kezéből vegyék el a gilette-késeket és vegyék el a szalonnavágó bicskákat. Minket nem kell lefegyverezni, minket lefegyvereztek.

Nekünk nincs több, sőt nincsen annyi fegyverünk sem, amennyinek tartására a trianoni békeszerződés minket följogosít. Körülöttünk minden állam fegyverben áll. Ezek félnek fölünk, hót és félmillió magyartól, akik között csecsemők, asszonyok és leányok is vannak? Mit akarnak mitőlünk? Azt, hogy térdre kényszerítsenek bennünket? Azt, hogy letegyünk reménységünkről,

hogy elfelejtsük magyar mivoltunkat? Ezt az egyet hiába követelik fölünk.

— Most már elérkeztünk a külpolitikának arra a pontjára, amikor békeszerződő öntudatnak hangja is meg kell, hogy szólaljon. Mert elvégre nagy magyar emberek, Apponyi és Bethlen után

meg kell esendülni ezeknek az igazságoknak felelős ajkáról magyar földön is.

Meg kell mondani már egyszer, hogy a magyarok nem fegyverrel kívánják kivánságukat megvalósítani. A mi bizodalomunk az igazság irtózatos erejében van. Mi bizunk abban, hogy Európa betegségét másképp meggyógyítani nem lehet, ha csak az igazságos nemzeti aspirációkat nem engedik kielégülni. En nem számítok és

a magyar nemzet nem számít senkinek az összeroppadására, de számítnak az igazság érvényesülésére.

Angol bőrbutorok és ebédlőszékek
kényelmes formák, csak jóminőségű kivitelben

Kendi Antal
bőrbutoripáros
Budapest IV, Semmelweis-utca 7

Isten keze játszik a világtörténelem orgonáján. Olyan nótát játszik, amelynek egy-egy akkordját halljuk csak mi, arasznyi életű emberek. A történelem füle tudja csak a melódiát kiismerni. Az egész melódiát mi nem ismerjük.

Nem Herriot és MacDonald, nem Prága és Bukarest csinálják a történelmi melódiát,

hanem akiben ezer éve bizunk: az Isten játszik a mi történelmi orgonánkon is. Higyjék el nekem, magyarok, hogy az orgonán elfogja játszani majd azt a muzsikát, amelyre megindul majd minden magyar ember könnye: az örömkönyvek árja. Nekünk bizodalomunk van bajaink leküzdésére. Mi tehát nem türelmetlenkedünk és nem sietünk. A mi gazdasági helyzetünknek sok megoldási módja van. Többek között, hogy legalább a mostani lehetőségek között.

rendbejöttünk gazdasági szerződések után a minket körülvevő államokkal.

Ezért akarunk mi kereskedelmi szerződések után szabad vérékeringést Európának centrumaival. Így elérhetjük, hogy az árkában oly nivellálódás áll elő, amellyel ugy a termelés, mint a fogyasztás megelégszik.

— Még egy gondolatot szeretnék megemlíteni a politikáról. Erről azt szokta mondani a magyar nép, hogy ez az urak huncutsága. Azonban én valahogy szeretném megfordítani ezt a mondást olyan formában, hogy most már bizonyos vonatkozásokban ez nem az urak huncutsága, hanem

huncut emberek uraskodása

akar lenni. Mert amit mi a magyar parlamentben látunk: az egymás gyűlöletét, a pártok tusakodását, egymás marását, a becsületbe való belegázolást, ami a pártklubokban történik és ami a sajtóban pártajtó néven kiömlik mint szennyhullám, ez nem képviseli a magyar nép politikai fölfogását és nem képviselnek egyetlen magyar polgárt sem. A nemkeresztényeket sem képviselik, mert

én nem tudom föltételezni, hogy a zsidó polgárok gyűlölködést és széthuzást akarnának az országban.

Aki erre hivatkozik, amikor gyűlölködik, annak én azt mondom, hogy nem képviseli a népet. A magyar békét akar életének minden vonatkozásaiban. A magyar nép nem akar háborút, nem akar vért ontani. Amíg 283.000 hadi rokkant, hadi özvegy és árva van ebben a csonka országban, addig

örök mementőként van előttünk a háború

és ez fölhívás arra, hogy: testvéreink, hideg fej és meleg szív! A forróság nem a fejben, hanem a szívben legyen, a fej legyen hideg, gondolkodó és nyugodt. A magyar nép békét akar. Ezt nem úgy értem én, mintha a magyar nép levetkőzte volna az ő régi erényeit. En nem a gyávaság bizonyítékát akarom rátok erőszakolni. A magyar nép nem felejt el soha, hogy ezer éven keresztül vértett ezért a földért. A magyar nép nem fél attól, hogy ha arra kerül majd a sor a távoljövőben, hogy majd egyszer helyt kell állnia.

A magyar nép most békét akar, a megerősödés békéjét.

Izgatni és elkeseríteni, a gyűlöletet a lelkekbe elhelyezni a legkönnyebb mesterség. Csak fekete lélek vagy vörös lúzben égő lélek kell hozzá. De nekem nincsen jogom ahhoz, hogy

ha az én lelke sötét, a sötétséget átöntsem más lelkekbe, hogy azokat is sötété tegyem. Ha az én lelkeemben ridegség van, nincs jogom ahhoz, hogy érzéketlenné tegyem embertársaim lelkét. En ember vagyok, keresztény vagyok, én polgár vagyok és a keresztény hivatásom arra kötelez, hogy ami melegség a lelkeemben van, abból adjak a jázó lelkeknek, hogy a sötétséget clozlassam, hogy a ridegséget fölolvassam, hogy az érzéketlenség helyébe megértést plántáljak, hogy

a botokkal, a gyűlölet gumibotjaival egymásra támadó kezekbe beleadjam a szeretet pálcáját.

A helyettes miniszterelnök szavait hosszantartó éljenzés és taps fogadta. A helyettes miniszterelnök ezután németnyelven mondott rövid beszédet, amelyben biztosította a németajku polgárokat, hogy a kormányzat őket teljesen egyelő polgárnak tekinti a magyar anyanyelvűekkel. A helyettes miniszterelnök a délutáni gyorsvonattal visszatért Budapestre.

A debreceni huszárezred Tisza István-émlékünnepélye

Debrecen, szeptember 21.

(A Reggel tudósítójától.) Fényes keretek között zajlott le vasárnap délelőtt a debreceni volt 2. honvédszárezred emlékünnepélye, amelyet Tisza István gróf és az ezred hősi halottai emlékének szenteltek. Az ünnepségre a fővárosból lejötték: vitéz Horthy István tábornok, a kormányzó képviselőjében, József Ferenc királyi herceg, vitéz Nagy Pál tábornok, a honvédség főparancsnoka, báró Hazai Samu volt honvédelmi miniszter, Rakovszky Iván belügyminiszter, báró Perényi Zsigmond. Az emlékünnepély a honvédszárlaktanyában berendezett Tisza-szoba fölavatásával kezdődött, ahol Tisza István gróf életnagyságu képét helyezték el, amelynek leleplezése után tolv-váradi Asboth István tábornok tartotta meg emlékbeszédét Tisza István grófról.

— Mint áll a képen áll Tisza István, úgy állott az ellenség golyózáporában is megrendíthetetlenül, nyugodtan. Olyan erőt öntött katonáinkba, hogy vezetőse alatt ezredünk minden vállalkozását siker koronázta.

Ezután báró Hazai Samu nyugalmazott hadügyminiszter tartott hosszabb beszédet:

— A debreceni Tisza István-ezred — mondotta — elsőnek állt az első köze, akik fölfogták a Tisza-kultusz jelentőségét. Nem tartott attól, hogy a Tisza-kultusz bálványimádássá minősüljön, de ha így lenne is, meggyőződése szerint szabad a bálványimádás akkor, ha a bálvány Tisza István, a hazafiság inkarnációja. Tisza volt az országban a leghazafisabb katona és a legkatonásabb hazafi.

Innen a kaszánya udvarába vonultak, ahol leleplezték az emlékművet.

Külföld árain

árusítjuk elismert minőségű

angol és francia

aridivat- és fehérneműkülönlegességeinket

P. C. Habig kalap.... K 395.000

Yta kalap..... K 360.000

Szines ing ^{2 gallérral} (Anderson angol) . K 350.000

Fehér ing ^{2 gallérral} (francia raje) ..... K 280.000

Spira és Beregi

Kossuth Lajos-utca 15. - Telefon: József 151-27

Zsuffa István és Társai

angol gyapjuszövetek áruháza — Budapest, IV, Váci-utca 25 — Telefon 14—73

Közismerten legelsőrendű férfi és női őszi szövetujdonságaink beérkeztek

Minden hangzatos jelző és dicséret nélkül n. b. vevőink által megállapított tény:

Raktárunknak a legmesszebbmenő igényt is kielégítő választékossága

Áruink minőségének évtizedes szakértelmen alapuló kiválósága

Árainknak a mai súlyos helyzethez, főleg pedig a minőségekhez arányított olcsósága

Különleges autó-, kocs- és utitakarók nagy választékban

Mintákat készséggel küldünk

A Szalámi-kontremínörök főjelentést tettek család, zsarolás, hatóság előtti rágal- mazás és sikkasztásra való fölbujtás címén a Szalámi- szindikátus vezetősége ellen

Stark és Szaboles tőzsdéseket vasárnap délben szabadonbocsátották — Az egész országban kőrözik Kondor Józsefet — A Szalámi-harc frontjának vasárnapi helyzetjelentései

(A Reggel tudósítójától.) A Szalámi-részvények körül keletkezett küzdelem hadszíntere áttért a budapesti főkapitányság épületébe. Vasárnap délelőtt megjelent a rendőrségen dr. Polzer Ernő tőzsdébizományos ügyvédje és bejelentette, hogy ügyfele

október elején Budapestre érkezik.

Polzer esete fatálisabb a többi kontremínörökénél, mert augusztus közepén utazott feleségével szabadságra és ezt a külföldi utazást úgy állította be a Szalámi-ring, mintha Polzer megszállt volna. Hazafelé jön már, legkésőbb október 26-án Bécsben lesz s a Tegethoff-szállóban fog lakni. Ugyanebben a levélben informálja hozzátartozóit arról, hogy a Szalámiban kötött üzleteit mind három vagy hat havi lejáratú kötéssel és mint mindenkit, úgy őt is meglepte a Szalámi-karrierje. Sényi Miklós tudvalevően Stark Imre és Szaboles Vilmos tőzsdéseket is főjelentette. A két tőzsdébizományost szombaton délután őrizetbe vette a rendőrség. Az éjszakát a főkapitányságon töltötték, de

vasárnap délben elengedték mindkettőjüket a főkapitányságról.

ahol előzőleg részletesen elmondották a Szalámi-ügyben való szereplésüket. Stark Imre azt vallotta jegyzőkönyvébe, hogy őhozza, mint egyezményes tőzsdébizományoshoz gyakran fordult Kondor József tőzsdébizományos azzal a kérelemmel, hogy az ő nevében üzleteket köthessen. Szeptember 4-én Kondor bejelentette Starknak, hogy 200.000.000 koronát ad ki köztáza az ő nevében. És szeptember 5-én irást is kapott Stark Sényiétől, illetőleg Polgár Jenőtől, aki a Sényi Miklósnak egyik előretölt őrszeme volt a Szalámi-részvények elhelyezésének frontján. Stark korszaküzletnek tekintette a dolgot, a nevében kötött üzletet maga Kondor József bonyolította le, ő vette át a Szalámi-részvényeket is. Ugyanezért Polgár Jenőtől vett át Szaboles Vilmos nevében Kondor József Szalámi-részvényeket. Az egyik alkalommal 1600 darabot, október 9-iki lejáratú, azután 900 darabos tételt egy heti fölmondással. A korszaküzletet levél formájában írásba foglalták. Amint az őrizetbevetett két tőzsdébizományos az ismert fezzőre és kontremínörre, Kondor Józsefre hivatkozott, a rendőrségen intézkedtek az iránt, hogy Kondor Józsefet is állítsák elő, mert a Szalámi-részvényeket tulajdonképpen ő adta tovább s ő nem tud elszámolni az átvett részvényekkel. Kondor Józsefet azonban lakásán hiába keresték, nem találták meg s ezért ügyüknek tisztázásáig Stark Imrét és Szaboles Vilmost vasárnap is őrizetbe tartották s csak amikor kiderült, hogy Kondor valóban megszökött, bocsátották el őket. Kondor József lakásán a nyomozó detektívek kutatást végeztek, meg is találták egy nemrég kiállított utlevelét, amelyben egy évre szóló osztrák Dauer-vízum volt. Az utlevelét, illetőleg az abban levő fényképet bemutatatták az összes nyomozó detektíveknek,

szállodaellenőrző detektívsoport tagjainak és vasárnap késő estig keresték az egész városban Kondor Józsefet, aki ellen 10 milliárdos följelentést tettek.

Vasárnapon a Szalámi-front tulsó feléről a zsákutcába kergetett kontremínörök oldaláról, szenzációs fordulat következett be. A bepanaszoltak közül többen dr. Polgár Sándor ügyvédhez fordultak, akiknek sok részletességgel, tanuval és adattal megvilágították a Szalámi-harc rejtélyes hátterét és ezeknek az adatoknak alapján fölhatalmazták az ügyvédek, hogy a Szalámi-szindikátus hadvezérei ellen, nevezve

Kondor milliárdos karrierje és bukása

A Szalámi-részvények botrányával kapcsolatban a legtöbbet Kondor József tőzsdébizományos szerepéről beszélnek, aki, amint ismeretes, szombaton délelőtt eltűnt lakásáról és azóta nyomavészett. A családtagok állítása szerint minden bizannyal

öngyilkosságot

követelt el. A Szalámi-kontremín teljes anyagi ramlásba döntötte Kondor Józsefet, aki az utóbbi esztendőben az inflációs gazdasági élet egyik jellegzetes alakja volt. A háború vége felé a Weiss Manfréd-féle csepeli gyártelepet képviselte, de ezt az állást kicsinek találta s a kommün után nem foglalta újból el, hanem elment Temesvárra, ahol export- és importüzleteket kötött. Temesvárról Szegedre tette át székhelyét, ahol ekkor franciák voltak, majd a kommün után a kitéhezett Budapest részére 70 vagonból álló élelmiszerrakományt indított utnak. Az élelmiszereket Pesten adta el és fantasztikus összeget keresett ezen az üzletben. Budapestre rövidesen betelekerült

a Pfeiffer-féle cukorszállítási botrányba, majd újból regényes üzletbe kezdett.

Elvállalta a nyugatmagyarországi fölkelők élmezőnyét.

az osztrákok ellen küzdő szabadcsapatokat ő látta el liszttel, burgonyával, petróleummal, majd ugyanezért ő szövetkezett a Lajta-bánság vezetésével a lajtábánsági bélyegek kiadására. A bélyegsorozat meg is jelent, Kondor értékesítette és ezen az üzleten is nagy összegeket keresett. Nemsokára a sok port fölvert Velasquez-képűgy központjába került. A Benzur családtól ugyanis egy konzorcium meg akarta vásárolni ezt a képet, amelyre opciójuk is volt, később azonban az üzletből Kondor kiugrott. 1923 őszén, amikor a tőzsdén megfordult az irányzat és a hausse haise váltotta föl, Kondor József

nagy tételekben kezdett kontremínálni és rövidesen mint a budapesti értékpiacon egyik leghíresebb kontremínörjéről kezdtek beszélni róla. A Szalámi-kontremínben már hónapokkal ezelőtt is részes volt és ezen az üzleten a mostanihoz hasonló módon

közel négy milliárdot veszített.

A veszteséget könnyen kifizette, mert hiszen hónapokon keresztül a kontremínben igen nagy összegeket keresett. E szerencsétlen tőzsdéi manipuláció után a Magyar Hírtel és a Nasicit kontremínálta meg és ezen újból meggazdagodott. Most, amikor maga a gyár vezetősége terjesztette, hogy a részvényeknek esni kell, mert a gyár súlyos anyagi helyzetbe került:

újra megkontremínálta a Szalámit.

A Reggel munkatársa érdekesnek tartotta fölkeresni a megszökött Kondor József feleségét, aki egyben társa volt az üzletben és az irdai adminisztrációt vezette. Kondor József a

tesen Sényi Miklós tőzsdébizományos és dr. Már Béla igazgató ellen följelentést tegyen. Az ellenpanaszát vasárnap adták be a rendőrségen és a részletes följelentést ma adják be ugyanott.

A Szalámi-szindikátussal szembe került tőzsdések család, zsarolás, hatóság előtti rágalmazás és sikkasztásra való fölbujtás címén tették meg érdekes följelentésüket.

A legújabb panaszosok tanúkkal, semleges és érdektelen férfiakkal akarják igazolni azt, hogy a tőzsdéi technika szabályainak és műveleteinek igénybevételével, fondorlatosan és kimulathatóan intellektuális bűncselekménnyel beugratták őket a kontremínbe, mert először tolták a piacot ügynökeikkel Szalámi-részvényekkel, mesterségesen kerestek és csináltak kontremínöröket, agent provokatorökökkel dolgoztak. A kontremínörök a megfordított hadiesel alkalmazásától és följelentésüknek igazolásától azt remélik, hogy be tudják igazolni azt, hogy törbecsálták őket s miután az általuk piacra dobott részvényeket a Szalámi-szindikátus visszazippantotta, a szindikátusra bizonyított bűncselekmény miatt nem leszen kötelesek leszállítani a kontremín papírjait.

Nádor-utca 23. számú bérpalotában lakik. Itt fogad a felesége, aki részletesen elmondja, hogyan került férje a Sényi-féle Szalámi-konzorciumba:

— Sényi három esztendővel ezelőtt Bécsben élt igen nehéz anyagi viszonyok között és ekkor férjemhez fordult, legyen segítségére értékes külföldi képűjteményének elszálogosításánál. Sényi azt állította, hogy egyik képe eredeti Tizián, de ez nem felelt meg a valóságnak. Férjem ezt nem tudta és Kruder Vince közvetítésével Pappenheim Siegfried gróftól tízezerdolláros kölcsönt szerzett Sényinek. Az idén tavasszal azután, amikor az első Szalámi-kontremínben nagyobb veszteséget szenvedett, fölkereste Sényit és méltányos egyezséget kért tőle. Hivatkozott arra, hogy teljesen tönkrement. Sényi azt válaszolta, hogy

hajlandó kiengedni az üzletből, de csak az-
zal a föttétellel, ha szerez valaki mást, aki
hajlandó megkontremínálni a Szalámi-
részvényt

és elsősorban arra kérte, hogy Haim Jacquet, az ismert kontremínört bírja erre rá. Férjem nem volt hajlandó ebben a Szalámi-konzorciumnak segítségére lenni. Az ajánlatot közölte Haim Jacquetssel, amelyet ő maga visszautasított és a legnagyobb nehézségek árán megszerezte a szükséges összeget. Egész úyáron nem foglalkozott többet a Szalámi-részvényekkel és csak most, amikor azt tanácsolták neki, hogy vásároljon nagyobb tételt Szalámi-részvényt —

újból adni kezdte a részvényeket,

mert azt hitte, hogy túl akarnak járni az eszén és a tanácsnak épp az ellenkezőjét kell megtenni. Szerván már látni lehetett, hogy súlyos anyagi következményekkel fog járni ez a kontremín és ekkor férjem fölkereste Sényit s azt kérte tőle, hogy a régi barátságra való tekintettel adjon párhetes haladékot s akkor családja összedja azt a négy-öt milliárdot, ami az ügy rendezéséhez szükséges. Sényi azonban nem volt hajlandó tárgyalni s azt válaszolta, hogy férjem, aki tavasszal elárulta őt, most szívességet jön könyörögni hozzá. Azt hangoztatta, hogy

a Szalámi-kontremínörökkel majd csak a
börtönben fog egyezkedni.

En is fölkerestem Sényit, de visszautasította kérésemet. Pénteken megátogattuk dr. Móhr Bélát a németvölgyi villájában, azonban ő sem adott haladékot. Szombaton délelőtt, amikor citávoztott, revolverét magához vette és

kijelentette, hogy öngyilkos lesz.

Ma már biztos, hogy meg is halt, csak még a rendőrség nem találta meg öngyilkos férjemet. Olyan hirtelen jött az eltávazása, hogy semmi pénzt sem vett magához és az utcán kért egy ismerősétől százezer koronát, hogy legyen nála valami pénz.

A t. hölgyek körében máig is emlékezetes, hogy a múlt évben az akkor fölözött „Bolvárosi Selyemvásár” céget fölvásárolván, az egész árukészletet igen szerény haszon mellett juttattam a t. hölgyközönségnek. Ezt az akkoriban szenzációként hatott példanélküli olcsóságot még máig sem sikerült senkinek meg sem közelíteni.

Ezidén a körülmények ismét abba a kedvező helyzetbe juttattak, hogy megvehettem en bloc, olcsón a fölözölőfélben lévő „Bristol” selyemáruház (IV, Petőfi Sándor-köz) teljes árukészletét és így megismételhetem a múlt év legnagyobb üzleti sikerét, amennyiben e készletét is a múlt évi emlékezetes olcsósággal azonos — szinte egyedülálló — olcsó árakon ajánlom föl a t. hölgyközönségnek.

Eladásra kerülnek: Crêpe de Chine, Crêpe marocaine, Crêpe Georgette, Pongis, Foulard, selyem Twill, Taffetas, nyomtatott Liberty, etc.

**RÓZSA
SZŐRME** bundója a
LEGSZEBB

VÁCI-UTCA 6
Kristóf-tér sarok

Szénásy Gyula

IV, Kristóf-tér, Szervita-tér sarok

Az árusítás már megkezdődött

„Háboru a háboru ellen!”

— hirdette vasárnap a reverendás herceg György király fia, az egyszerű pap és békeapostol Budapesten

(A Reggel tudósítójától.) Bejön a terembe egy vékony, lompos kis papi ember. Fekete kabát van rajta, szigorúan végiggombolva, mint az anglikán egyház reverend-jein. Gyűrött pantallója föl van hajtvva, mintha saros utcáról jönne. Sárga szandált visel a lábán a fekete papi öltönyhöz. A hölgyek mélyen meghajolnak. Az egyik azt mondja neki, hogy Királyi Fenség és szemmel láthatóan nagyon büszke arra, hogy Királyi Fenségnek szólíthat valakit, mint a regényben, szinte szüresüli a szót: *Königliche Hohheit...* — a másik egyszerűen *főtisztelendő urnak* mondja. Szédülten, ijedten áll meg a közepén. *Roskadt vézna, előregörnyedt kis alakja szinte elvész a lelkendező, kíváncsi és figyelmes asszonysokaságban.* Öreg, fennadt arcán az izgalom lázfoltjai gyula-doznak, vörös, ráncos kezét zavartan nyújtja oda az embereknek. Olyan ez a papruhás kis öreg szász királyfi, mint egy félnék, vézna gyerek, akit a szétlől is óvtak kicsi korában, mert beteges volt. És a nagy vigyázásban olyan is maradt, mint a kisgyerekek. Egy öreg kisfiú. Egy megöregedett meséskönyv hervadt ábrája. Egy kisfiú, aki már ötvennégy éve látta meg a napvilágot a drezdai palotában, a szász királyné öfelségének hálozószobájában és most egyszerű feketekabátos pap-professzor a frybourgi egyetemen.

A virágos emelvényen elgondolkozva hallgatja Szirmay Oszkárné lelkes, szép, hatásos beszédét. Néha fölfigyel az idegen, érthetetlen szavakra. Azután kezére hajítja a fejét és elmerül a gondolataiba. Amikor *Feld Irén* megrázó erővel és fenséges pátozzsal szavalja Kalkowska Eleonóra szép béke-ódáját, feléje fordul és úgy látszik, mintha értené a magyar stórfákat. Az idegen hangok forrósága hozzáér a szívéhez... Azután *percekig tapsol a sokaság* és a herceg törékeny alakja fölemelkedik a katedrán. *Szép, emberséges, krisztusi beszédet mond a békéről.* Kissé monoton hangja átütösedik néha, sovány karját fölemeli, majd szétrobbantja a belső lángolást. Szemét a mennyezetre emeli, elnéz a hallgatók feje fölé. Azután az asztalra helyezett virágokkal babrál, egy szál ózirázsót föl is emel és úgy tartja, mint a liliumot a szentek, régi képeken. Amikor azt mondja, hogy *a békegondolat haladó gondolat és a háborus idea hátrafelé lépeget*, viharos taps felel neki és a szent pap, ez az egyszerű, tiszta aszkéta, aki kopott papi-

ruhát és ócska szandált visel tábornagi dísz és királyi hermelin helyett, boldogan belepírul a sikerbe, a szemé nedvesen mosolyog, büszke, hálás és boldog a tapsok miatt. Van benne valami átszellemült, az első hitvallók, az apostolok és mártírok elragadtatása és keserősége az övé. *De a hangsúlyai és a gesztusai egészen olyanok, mintha egy kis stájer falu plébánosa prédikálna a szászéken.* Vékony orra fölött néha megrándul egy izom, ideges táncot járnak a finom, pókhálószerű ráncok a szemé alatt, a kipirult füle is izgalmat árul el, pedig semmi oka nincsen rá, mert gyakorlott szónok, aki folyékonyan beszél, de *egy hangon, egy huron, valami falusi-papos monotonúval.* Elmondja azt az esetet, hogy a háboru alatt Hussarek osztrák miniszterelnök egyszer így szól: *A békéről mindig ez a papi csöcselék beszél... Diese geistliche Pöbel...* „Nos hát — mondja — emelt hangon a boldogult szász király fia — *én büszke vagyok arra, hogy ehhez a csöcselékhez tartozom!*” Mikor ideér a beszédében, a szomszédom arcán már könnyek potyognak lefelé. Ez a gyöngeszívű öreg hölgy azután figyelmeztet arra, hogy érdemes lesz megnézni a közönséget is. *Csupa leány meg asszony. Férfi csak elvétve akad.* És ha akad, akkor is *asszony kedvéért* van itt. A magamfajta elfogult férfiember persze azt hitte, hogy csupa szemüveges vénkisasszony és elvirult öregasszony lesz a teremben, mert a feminizációról — valljuk be őszintén — elég zavaros véleményünk szokott lenni. Nem szólva arról, hogy megrögzött militarista is vagyok! Különösen mióta nekünk, magyaroknak még több okunk van rá, hogy azok legyünk. Most, hogy a szász herceg beszéde alatt körülöztem az Ügyvédi Kamara dísztermében, *kénytelen voltam megállapítani azt, hogy nagyon sok szép fiatal leány van jelen.* Ezt éppen annyi örömmel, mint bűnbánattal konstataáltam. Különösen akkor, amikor egy fehérbűbás barna leány sietett végig a termen és két pohár vizet vitt a fenséges szónoknak. De a vízzel peche volt, ha nem is neki, de a főtisztelendő hercegnek: feldőlt a pohár, végigcsurgott a víz az asztalon. Egy éltebb hölgy felé rohant az ér... A fenséges ur *herce szavakkal fordul a nőkhöz, akik született anarchisták, született ferradalmárok és szölitja őket a háboru ellen vívott revolúcióra.* A kis sovány ember éppen Werbőczy hatalmas képe alatt beszél. A Tripartitum írója, nádorispán uram, komolyan figyelni látszik arra, hogy mit is beszél odalenn a kis német pap, páncélos ösök, pallosthordó királyok, hadvezető marsallak galamblelkű, vékonykatestű unokája.

Azután elhallgat. *Orkányszerű tens köszönti.* Egy szimpatikus fiatalasszony, *Wislingerné*, mond hatásos német beszédet „Euer Hochwürdigem”-hez, majd *Vámbéry Melanie* nemes-hangu szava következik. Ez nem feminista-beszéd. Ez egy nő, egy anya hangja, aki azt mondja: *„Mi nők... akik az élet forrásai vagyunk... mi nők... miénk a jövő... miénk a gyermek... amit békére neveljünk... szeretetre...”* Ő ajánlja elfogadásra azt a határozati javaslatot, amelyet ezen a napon, a *no more war* napján mindenütt a világon ugyanazzal a szöveggel olvasnak föl, ugyanazon szövegben fogadnak el a háboru ellen-ségei.

A fenséges pap nem tud elszabadulni az emelvényről. Már régen vége a gyűlésnek, de még ezer kérdésre kell válaszolnia, mert *nagyon sok ember akar ma az ebédnél arról csevegni, hogy mit mondott neki a szász királyfi...* Három szép, kedves újságírókisasszony esi-

csergi körül a fenséges aszkétát. Interjú szeptembernek. A királyfi ijedten hátrál:

— Nem, nem kérem, *ilyent én soha életemben nem tettem még!*... Nie, in meinem Leben hab' ich so etwas nicht getan...

De beszélget szívesen. Elmondja, hogy volt már Budapesten, ismeri és szereti a várost. Hogy nem tud magyarul, azt nagyon sajnálja. *A németen kívül franciául, olaszul, angolul, oroszul, törökül, latinul és görögül beszél.* Az örmény nyelvet is bírja valahogyan, de a magyarral még nem tudott megbirkózni. *Mostanában a világot járja és mindenütt a béke érdekében agitál.* Valamikor ulánustiszt volt, mint a többi hercegek, de vágya a tudomány és az egyház szolgálatába sodorta. Azért a háboruban ő is megharcolta a maga harcát: tábori lelkész volt a francia hadszíntéren. Amikor közben beszél, észre vesszük a furcsa karkötő-öráját. *Vastáncsal van a sovány csuklójára erőszítve.* Mint egy flagelláns bilincse... Megkérdezi, kinek az arcképe van a feje fölött? Megmagyarázom pár szóban, hogy ki volt Werbőczy István, Deák Ferenc és Szilágyi Dezső mellszobrát is bemutatom neki. Ferenc József márványszobrát magától is megismeri: vérbeli rokona az öreg királynak, aki élete végén, összerokadt lélekkel aláírta a ráunkényszerített hadüzenetet. És most egy unokaöccse a világbékét hirdeti itt, a szobra előtt.

Mialatt lemegyünk a lépcsőn, egy szemüveges hölgy rendelkezik:

— *Ma este a tojásételet ki kell cserélni főzelekre. Bor pedig ne legyen az asztalon!*

...A feministák vacsorát rendeztek a herceg tisztelőire. Öfensége pedig vegetariánus és antialkoholista. (b. i.)

Neumann M.
ruhaáruháza, Múzeum-körút 1

Férföltöny
Férfi átmeneti kabát
Fiúöltöny
Fiú átmeneti kabát
Női ruhák
Női kosztüm
Női kabát
Férfi-, női-, gyermekcipők

Neumann M.
ruhaáruháza, Múzeum-körút 1

TÉLI
ADMIRAL
IV, Magyar-utca 5. sz. Telefon: József 154-49
Újjonnan átalakítva!

Konyháját teljesen berendezheti
butorral, edénnyel, az utolsó főzőkanálig
kedvező részletfizetésre!
„Frander“-áruháza V. Koháry-utca 12. Telefonszám: 38-69

Sok fát takarít meg a szab. „Frander“-féle előtétkályhával, mely minden cserépkályhára felszerelhető.
szenet „Frander“ Áruháza V. Koháry-u. 12. Telefon: 38-69

Corvin Színház

szeptember 26-tól

Orion
attrakciós műsor:

1. ZENEI NYITÁNY
2. HIRADÓK
3. SZÓLÓSZÁM
4. ORION SLÁGERBURLESZK
5. AMERIKAI JAZZ-BAND TRÉFA
6. A KALAND

(IDEGENEK AZ ÉJSZAKÁBAN)
FŐSZEREPBEN: ENID THENNET ES THARBARA LA MARR

Alapítva 1892

Cimre tessék ügyelni!

IMHOF
RUHANÁZ

VII, Rákóczi-ut 62. szám
(Hársfa-utca sarok)

Értesítjük n. b. vevőközönségünket, hogy 42 éve főmunkánk ruházunkat átszerveztük és ez alkalommal, helyszüke miatt, mielőtt az új vámtarifa életbelép, mélyen leszállított árak mellett

csoportárusítást

rendezünk egységárakon. Eladásra kerül:

3000 drb gumi-felöltő ..... **355** ezer kor.

1500 drb egyes visszamaradt divatöltöny .... **775** ezer kor.

1000 drb doubl raglán divatszabással ..... **995** ezer kor.

Télikabát plusz-béleléssel ..... **1450** ezer kor.

Városi kabát opposun- vagy siegallérral .... **1950** ezer kor.

Szövetosztályunkban alkalmi árusítás
Vidékre bérmentve küldünk
Részletre kedvező fizetési feltételek mellett!
E hirdetésre hivatkozó vevőimnek külön 5% árengedmény

Ezüstárugyár

Disztrgyak és evűszközök dug választékban, gyári árban, rendkívül előnyös fizetési feltételek mellett
SCHLEIFER-nél VII. kor., Kazinczy-utca 14
Telefon: József 135-28

Elítélik-e Piroskáékat?

A Reggel kiküldött tudósítójának megfigyelései a csongrádi bombamerénylet szolnoki tárgyalásáról

Szolnok, szeptember 21.

— *Elítélik-e Piroskáékat?* — ezt kérdezi mindenki, aki a lapok egyheti tudósításainak rengetegét végigbetűzte a szolnoki tárgyalás eddigi lefolyásáról. Ma, vasárnap, szünetelt a tárgyalás; így a bombapör e napja egyenesen kinálkozik a riportter számára, aki végigfigyelte a tárgyalás minden megfigyelhető jelenségét, hogy összegezze észrevételeit és megközelítse a türelmetlen kérdést: vajjon elítélik-e Piroskáékat?

Az ítélet,

— ezt már a tárgyalás egyheti vezetése alapján meg lehet mondani —, akár fölmentő, akár marasztaló lesz,

nem lesz hangulatítélet.

Mi sem gyakoribb tudniillik az igazságszolgáltatás történelmében, mint a politikai vonatkozású pörökben a hangulat befolyásolása alatt hozott ítélet. Údító jelenség, hogy a magyar bírói karban egy vidéki törvényszék élén ilyen bíró jelentkezik a közügyelem előtt, mint amilyen *Fuchs Gyula dr.* tanácselnök. Amikor megkezdődött a csongrádi merénylet pörének tárgyalása, a szolnoki ügyvédi kar egyik előkelősége ezt mondta nekünk:

— Az urak magasnívójú tárgyalásvezetést fognak látni, de ne dicsérjék tanácselnöküket, mert akkor elviszik tőlünk.

Azt hisszük, a szolnoki ügyvédek doyenjének aggodalma be fog teljesedni és *Fuchs Gyula dr.* tanácselnököt rövidesen a budapesti törvényszék döntőbírói székében fogjuk látni.

Piroskáék bírója

45 év körüli, lényében egyszerű, pedáns és határozott egyéniség, aki pontos egyformasággal szimpátiikus ugy azok számára, akik vádolnak, mint azok számára, akik érzelmi közösségből a vádlottak mellett tartanak. *Menekült bíró*; erélyvégi szász családból, szász vidékről származik, ott is hivataloskodott, onnan jött, a román impérium élől. A szolnoki „törvényház” egy kis szobácskájában lakik; tárgyalásának, a sok más állandó hallgatón kívül, leghívebb hallgatója felesége, aki most is itt ül a jobbszélső padban. Jellemző, hogy a komün gaztettesei fölött a szolnoki törvényszéken a *Fuchs-tanács hat halálos ítéletet hozott*, de oly pörrendszerűen, hogy a legelfogultabb szélsőségesek is a legnagyobb megnyugvással fogadták ítéletét. Munkabírása és kötelességérzete: egész héten át szünet nélkül tárgyalta most is ezt a roppant bonyolult és nehéz ügyet, meg nem lankadó éberséggel, 9-től 2-ig, 3-tól 6-ig, naponta 8 órán át — és szombaton délután — ugy tudjuk — *vadászatra szereltet velna menni*, hogy magát fölfrissítse, de mert a szombatra beidézett tanukkal nem végezhetett estig, hogy azoknak ne kelljen hétfőig várakoz-

niok, tárgyalat szombaton is, késő estig. Ahogy nézzük ezt a bírót itt a Piroskáék ügyét tárgyaló tanács élén és mivel mindezt tudjuk róla, ezért mondjuk, hogy ebben a szerencsétlen bombapörben, amelyet a merénylet természete miatt az ország két ellentétes hangulattól befolyásolt közönsége figyel feszült várakozással, — akár fölmentő, akár marasztaló lesz az ítélet, annak teljes megnyugvással kell találkozni minden oldalról, nemesak a bírói ítéletek iránti köteles tiszteletből, hanem belső és őszinte meggyőződésből. Ezek után pedig talán most már még izgatóbban jelentkezik a kérdés:

vajjon lesz-e parrendszerű bizonyíték Piroskáék ellen?

— mert az itt elmondottakból most már világos, hogy az ítélet meghozatalánál nem fog szerepet játszani semmiféle irányzat, hangulat, ilyen vagy olyan mentalitás; ebben a szenvedélyesen széttagolt érzelmi országban ebből az érzelmi büntetből nem lett érzelmi pör. Itt nem kap glóriát a hazafias fölháborodással motivált bombavető gazság, de a Piroskáék bünyösége mellett oly hatalmas erővel jelentkező látszat sem köt hurkot a vádlottak nyakára, ha bünyöségük parrendszerűen, hézag és maradék nélkül be nem bizonyul. A tárgyalás eddigi izgalmai akörül forogtak, hogy csakugyan bántalmazások kényszere alatt vállalták-e el a merényletet? A tanuk — akiket a bántalmazásokkal vádolnak a vádlottak — *Diószeghy* miniszteri tanácsostól le az utolsó fogházorig, eskü alatt azt vallják, hogy a vádlottak a beismerést önként tették. A bántalmazásokat csak egy volt esendőségi szakácsnő és egy letartóztatásban volt tanító állították eddig. A tanító dühös elfogultsága nagyon nyilvánvalónak mutatkozott, a bíróság nem is eskette meg; a szakácsnőnél kérdés, mi baja lehet a esendőrökkel és különben is, azt híresztelte, hogy látta a rosszul függönyözött ablakon: *po króc alatt* verték Bölönyit. Hogyan látta, hogy Bölönyi az, ha po króc alatt volt? Most kérdezi az olvasó:

akkor hát miért vállalták el önként a merényletet, ha semmi bizonyíték erre nem kényszerítette őket?

Erre van felelet. A klassz hőbortos, tudálekos, szereplési mániában szenvedő, memorandumokat szerkesztő, diplomáciai titkokkal fontekodó, szép pirosarcu, mézes beszédű, fellengős, asszonyokkal szívesen foglalkozó kiscgazda, *Sági János*, tette az első beismerő vallomást, önmaga ellen enyhébben, társai ellen súlyosabban.

Sági János, az áruló,

fiatal házaspár volt akkor, nagyon hazakiváncsolt a friss asszony mellé. Ki is kötötte, hogy ugy vall, ha hazaengedik.

Az asszony kedvéért ciárulta társait,

ez érthető és szava lehetett a lelkiismeretnek is. A többiek pedig vallottak azután, mert elárultattak. Nem lehetetlen tehát elfogadni, hogy kínzás és bizonyítékok nyomása nélkül is megtörténhetett az első áruló bevallás és utána a többi. S hogy most mégis erős harc folyt annak bizonyítása körül, hogy

kikényszerített volt-e a bevallás, ez másodrendű kérdés,

mert ha most tagadnak és a visszavont vallomás tényeit nem bizonyítja semmi, az a visszavont vallomás így meztelenül nem lehet pörrendszerű alapja a marasztaló ítéletnek. *Igy fölmentésük mutatkoznék valószínűnek.* Csak-hogy

rosszul tagadják a visszavont vallomás valótlanságát.

Itt bukkhatnak el a legkönnyebben. Sorsuk számára félelmetes hézagot hagytak tagadásukban a tagadás őszinteségének hitelében. Ez a hézag nem más, mint az, hogy

eifelejtették neheztelni árulójukra, *Sági Jánosra*, akivel sülve-főve nagyon jó viszonyban vannak.

Barátságban vannak vele (a két Piroška a tárgyalótornen kívül is, mint szabadlábban levők), együtt töltik szabad idejüket és a Sági- és Piroška-családok tagjai is együtt vannak és teljes összhangban tagadnak. Vagyis, ugy látszik,

Piroskáék félnek Ságitól, mert hátha megint ellenük vall és akkor időlt a kocka.

Ezért nagyon érdekes lenne tudni, hogy ki volt az, aki a vádlottak közül előbb vonta vissza vallomását: Sági vagy a többiek? Ez is sokat fog megmagyarázni. És rosszul tagadják a *Kókai Jánosnál történt intégetést.* A beismerő vallomások jegyzőkönyve szerint intégettek Sinkónak, hogy induljon már a bombával. Ok azt mondják, hogy a jegyzőkönyv adatait a nyomozók és vallatók találták ki. És ennek dacára most, hogy tagadnak,

nem tagadják, hanem magyarázzák az intégetést.

Azt mondják, hogy a részegségtől hőlíngáltak és azt nézhetik intégetésnek. *Ezzel tehát beismerték a börtintásos intégetést*, vagyis beismerték, hogy ime

már van egy adat a vallomásban, amelyet ők vallottak s amelyet szépítenek.

Ha valóban szájukba adták minden vallomást, hogyan lehetséges, hogy ezt az intégetést, amelyet ők most bóbiskolásnak monc nak, kitalálták a detektívek? Ez a dolog annal gyanúsabb, mert az öreg nevetéglős *Kókai* egyenesen ugy jött a tanuzásával, hogy igen kérem, láttam, részegek voltak, álmosan lefogott a fejük, ugy intégettek...

A tagadás hajszálfinom zavarai,

ezek azok a rések, amelyek katasztrófálisak lehetnek és amelyeken keresztül a *bizonyítás mégis eljuthat* ezen a roppant nehéz és fárasztó uton annak a megállapításához, hogy a *bebizonyítottan kényszer nélkül tett és rosszul tagadott beismerő vallomás valónak tekintendő.* Különben jönnek még — amint *Ulain* tegnap mondotta az újságíróknak —, a

védelem bombái, amelyek most fognak robbanni.

Ulain tanukat hoz, akikkel azt akarja bizonyítani, hogy egy autó utasai voltak a merénylők...

Szöllőssy Rózsi, Keleti Juliska,

Mály Gerő • Jankovitch Magda • Ujváry stb.

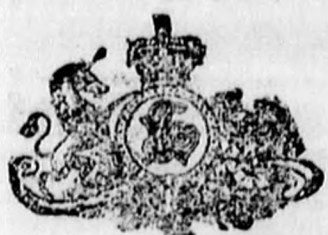
Békeffi-kabarében

Vidám Szinpad, Nagymező-utca 17. Telefon: 17-97

Előadás este 9 órakor

László és Fekete

ANGOL-SKÓT GYAPJUSZÖVETEK ÁRUHÁZA, IV, KORONAHERCEG-UTCA 14-16. SZ.

Anglia legelőkelőbb gyárainak

férfikelmek-különlegességeiből
a végek százai érkeztek raktárra

A legnagyobb választékot nyújtjuk: **divat- és sportöltöny, téli és átmeneti kabát, szakett, frakk,** valamint **szmokingöltönyre** alkalmas kelmékben, melyek a mai szövési technika által előállítható legváltozatosabb és minden izlést kielégítő mintázatait tartalmazzák. Főnti kelmék bemutatása a cégünkől megszokott udvarias formák között minden vételkényszer nélkül történik. Mintákat bárkinek a legnagyobb készséggel adunk. Ezáltal a t. szabóiparosok helyzetének megkönnyítését kívánjuk elérni, mivel a megrendelője által kiválasztott minta alapján az elkészítendő ruhadarabhoz szükséges kelmét nálunk közvetlenül beszerezheti

HIREK

Levél a szagok városából

Páris, szeptember 18.

Kedves jó Reggel! Atulaztam Párison, pár napig itt tartózkodom s most bedobok gyorsan egy rövid levelet, panaszkodni akarok Párisra. Ez a város az illatszerek s a selyem-harisnyák városa, igen elromlott. Mindjárt megmondom, miért. Először is nagyon drága lett. Mintha Pesten lenne az ember, fölfelé mennek az árak. Az Auguszt-bárban, ahol ebédelni szoktam, 15 frankról 19-re emelkedett a menü ára. Ezért nagyon haragudtam Augustra, aki egyébként is undok ember, dühös, ha az ember nem iszik portót ebéd előtt és nem végzi likörrel a menüt.

Egyébként a menü példátlan. Pesten elképzelhetetlen. A hors d'oeuvre, amivel kezdődik a dolog, igen sokféle és csábító, hogy a bevetődő pestiek nekiesnek és teletömik magukat a hors d'oeuvre variáns-ral és annyit esznek a halakból, salátákból, különféle makrokból, szardíniákból, hogy mozdulni se tudnak a bördíványon s legjobban el szeretnének menekülni a további evés elől.

Ekkor jön az előétel. Frissen sütik és, óriási tálakban hozzák. Ekkor jön csak a sült. Senkinek nincs már étvágya, csak az angolok és amerikaiak esznek és isznak rendületlenül s még a befőtt-salátát is meg tudják enni. Sőt, még kérnek belőle.

A befőtt-salátából különben én is kértem mégegyszer, holott már mozdulni sem tudtam, piros voltam, a lélegzetem elállt, annyit ettem. De kértem még, mert friss cyprek, őszibarackok és szőlők uszkáltak a salátá csiszoltüvegű bazinájában, még tízfélé gyümölcs közt. S az egész le volt öntve a legfinomabb likörrel és rummal. (Szegény Ujházy, ha ezt a rumot megkóstolta volna, nem nevezte volna marhának, aki nem Gottschlig-rumot iszik.)

Olyan jó volt, olyan szagos volt ez a rumos gyümölcs-salátá, hogy újra kértem belőle és újra ettem, pedig már mozdulni sem tudtam, a kezeim csüggőden estek lefelé. Újra kértem, pedig még hátra voltak a különféle sajtok, öt-féle fadescán, sajtoknak egész hegye, egész hegylánc, amelyben képviselve volt az ártatlan hófehér Gervais-sajttól kezdve, az elzüllött Camemberig és a penészes Rocquefortig mindenféle sajtnem. Mindez 19 francia frank.

Rémes sok.

Illetőleg nem is olyan sok.

Azaz, hogy kevés.

Mondhatnám semmi a mi édes, drága, áldott, egyetlen pesti dráinkhoz képest.

Hát az igaz. Ahhoz képest semmi.

Azért mégis panaszkodni kell a párisiakra. Panaszkodok rájuk, mert elhatároztam, hogy panaszkodni fogok. Igenis, nem szép tőlük, hogyan bának az idegenekkel. A vérért veszik annak, aki idegen. A porteur kezdi a vasutnál a podgyással, a soffőr folytatja, a hoteles veszi át a szerepet s a borbély s a pincér s az órák és az utasörpő, mindenki csak az idegent vágja, öli, szítja, habesolja. Skalpolják az idegeneket.

Igazán aljasok. A Pigalle-ban, ahol pezsgőzni kell a Montmartre-on, óriási zajjal, mindenféle csörgőkkel, kerplőkkel, pávalollas csiklandozással addig ingerlik a naiv angolokat és amerikaiakat, amíg azok magukon kívül ugrálnak, táncolnak, piros papirsapkákat tesznek a fejükre, kivételkére minden etikette-ből, combolva ráncigálják egymást és mint a bolondok, úgy rohognak és táncolnak. S mit csinálnak ezalatt a francia pincérek? Odámennek az üres asztalokhoz és töltik a pezsgőket az üres poharakba, kegyetlenül, elszántan csak töltenek és töltenek, maguknak, mindenkinek. Mindent leletöltenek, minden, ami üres, akár pohár, akár nem.

S az idegen ezalatt táncol és ugrál a szoba közepén. Boldog és önfeléd és a folytonos számítást, józanságot, a merev vigyázz-állást, a megfagyott, szurós, hajhullajtó folytonos löp-rongást abbahagyja s egy percre megint jókedvű gyerek lesz. S ekkor a hátamögött megcsalják, kiverezzik, öntik a pezsgőjét, mint a vizet, komor arccal, éhesen, a legerőszakosabb módon.

Igaz, hogy van elég az amerikaiaknak. Van miből önteni pezsgőt. S a liversterling se áll sokkal rosszabbul, mint az osztrák korona. S nekem is lehetne más bajom, mint ezen löp-

rengeni. Csak éppen bántott a dolog s elhatároztam, hogy kirom őket az újságba.

Képzelm, hogy fáj nekik.

Nádas Sándor

— Ébredőgyűlés vasárnap délelőtt a régi képviselőházban. A keresztény-szocialista köztisztviselők szervezete vasárnap délelőtt 10 órára naggyűlést hirdetett a régi képviselőház nagytermében. Haller István üdvözölte bevezető szavaival a keresztény-szocialista pártba tömörült tömegeket. Bernolák Nándor dr., a volt népjóléti miniszter, „kegyelmes“ korából származó emlékekkel szórakoztatta a közönséget olyan modorban, hogy közben alkalma nyílt Haller Istvánt is, mint a numerus clausus nemes atyját aposztrofálni. Haller boldog, de gőgös mosollyal fogadta a még mindig kevés számú közönség ovációját az elnöki székből. Bernolák szidta a zsidókat, szidta a kormányt, a grófokat, a külföldet, általában vasárnap délelőtt nagyon haragosnak látszott. Szólt a Szalámi-ügyről, a koronarontókról, a szanalásról, nem akart lemenni a pódiumról, végre, amikor lekonyorogták, Schlachta Margit beszélt, őrá azonban senki sem volt kíváncsi, mert szavaiban a szeretetet, a szelid keresztényi alázatot említette. Nagy sikere volt Pillich Nándornak, a keresztény-szocialista vasutasok főtitkárának, mert hosszabb beszédben kirohant a gazdag zsidók ellen. Közben mult az idő, a közönség türelmetlenkedni kezdett, be kellett volna fejezni a gyűlést. Egyre szaporodtak a közbeszólások, valaki, akit megértesztett a délelőtti sok gyűlölet, azt kiáltotta Haller Istvánnak: „Lakjon jól, kegyelmes uram, elmélettel. Én azalatt elmegyek magához ebédelni.“ Mégse lehetett végezni a tárgysorozattal, mert mindig szaporodtak a hozzászólásra jelentkezők, szegény, törődött, öreg postások, fényeskabátú hivatalosok. Látszott rajtuk, tetszik nekik, hogy egyszer ők is kormányt buktatnak a képviselőházban. Ugyan sajnós, csak a régi képviselőházban. Fél 2 óra felé mégis beterjesztették a határozati javaslatot, táviratilag üdvözölték a kormányzót, aztán Haller elnök berekesztette a gyűlést. Rendzavarás nem történt.

— A főváros közigazgatási bizottsága ma tárgyalja a polgármester és a tiszti főorvos jelentését. A főváros közigazgatási bizottsága az elmúlt hétfőn ülést tartott, amelynek napirendjén szerepelt a különböző szakhivatalok jelentése az elmúlt félév közállapotairól. Ezen az ülésen a tanács részéről egyedül Zilahy-Kiss Jenő címzetes alpolgármester vett részt s ezért Csilléry András föllelelte a kérdést, hogy ki ad fölvilágosítást a polgármesteri és a tiszti főorvosi jelentésekre vonatkozó kérdésekre. Mintán sem Sipőcz polgármester, sem Falkusházy és Buzáth alpolgármesterek, sem Fegh tiszti főorvos és Csordás főorvoshelyettes nem jelentek meg az ülésen, Ripka kormánybiztos kénytelen volt a jelentéseket az ülés napirendjéről levenni. Indítványára a bizottság elhatározta, hogy a két félévi jelentést rendkívüli ülésen tárgyalják. Ezt a rendkívüli ülést a kormánybiztos szeptember 22-én, hétfő reggel 10 órára hivta egybe s ezen kizárólag a polgármester és a tiszti főorvos jelentéseit tárgyalják. A polgármester képviselőben Buzáth János alpolgármester, a főorvosi hivatal részéről Fegh János dr. tiszti főorvos jelenik meg az ülésen.

— A portugál követ átadta megbízólevelét. Vasárnap délben a kormányzó ünnepélyes kihallgatáson fogadta Conceiro Da Costát, az új portugál követet, aki Guimares követségi titkár kíséretében hajtatott a Várba hogy átadja megbízólevelét. Az ünnepélyes fogadásnál a külügyminisztérium részéről Ambrózy Lajos báró osztályfőnök jelent meg. Az új portugál követ a szokásos módon francia nyelvű beszéd kíséretében nyújtotta át megbízólevelét, mire a kormányzó szívesen hangja üdvözlőbeszéddel válaszolt, majd pedig magánkihallgatáson fogadta a követet. Conceiro Da Costa, aki Portugáliát Bécsben és Prágában is képviseli, csak rövid ideig marad Budapesten. Elutazása után Guimares követségi titkár fogja ügyvivői minőségben Portugália diplomáciai ügyeit intézni.

— Halálozás. Bihari Benőné, született Hirschmann Gizella, e hó 20-án elhunyt. Temestése ma, hétfőn délután 13 órakor lesz a rákoskeresztúri izr. új temetőből.

— Szerdán tárgyalják a Fővárosi Operettszínház me-renylőinek bünpörét. A központi járásbírószék harmadik emeletén, ahol a fiatalok bünpörét ügyét szokták tárgyalni, dr. Patay István táblabíró elnöklésével, e héten szerdán reggel kezdik tárgyalni a Fővárosi Operettszínház ellen, annak megnyitó előadása alkalmával elkövetett merénylet ügyét. Az ügyészség Márffy Józsefet, a bombamerénylet bünpörének fővádoltját, valamint Adorján Géza magántisztviselőt és Okolicsányi László fővárosi tisztviselőt mint főbűntetőket vádolja, akik az ébredő magyarak Sörház-utcai székházában működő nemzetvédelmi osztály ülésén és a IX. kerületi nemzetvédelmi csoportnál megterveztek a Fővárosi Operettszínház elleni revolveres merényletet. A főbb vádlottat, számszerint tizenhatot pedig, mint tetteseket vádolja az ügyészség magánosok ellen elkövetett erőszak büntette címén. A szerdai bünyügyi főtárgyaláson a vádhatóságot dr. Mészner Tivadar ügyéségi alelnök képviseli és minden valószínűség szerint még ugyanaznap ítéletet is hoz a bíróság Márffy József és büntársai ellen.

— Házasság. Loveldi Kosma Miklós és tornagörög Gyarmathy Eszter házasságot kötöttek. — Szende Erzsike, Szende Frigyes, a Buzai és Biach-cég igazgatójának leánya és Glück Bertalan Miklós, Glück Dezső, a Haas Rezső és Glück cég társtagjának fia, jegyesek. — Rudó Bözsi eljegyezte Tóth Ferenc (Székesfehérvár).

HAAS LIPÓT

VII, Rákóczi-ut 24
V, Lipót-körut 24
VII, Erzsébet-körut 28
IX, Ferenc-körut 36

LINOLEUM

Egyszínű barna, m²-ként ... K 125.000
Egyszínű zöld, m²-ként ... K 135.000
Inlaid átöntött mintával,

m²-ként ... K 160.000

Padlókarpit, linoleum mellett a legjobb padlóburkolat, békebeli minőségben, minden szélességben a legjutányosabb árban

VIASZOSVÁSZON

50 cm szélességben	.....	K 27.000
58 " "	.....	K 31.000
78 " "	.....	K 41.000
100 " "	.....	K 53.000
115 " "	.....	K 61.000

SZÖNYEGEK

Futószőnyeg, kitűnő minőségben, különféle színekben, 65 cm . K 40.000
90 cm . K 55.000
Futószőnyeg, prima 65 cm . K 45.000
90 cm . K 65.000
Ágyelő, Smyrna-) 60/120 cm . K 75.000
utánzat) 70/140 cm . K 100.000
Ágyelő, velour rojtval 65×130 K 286.000
Ebédlőszőnyegek minden méretben, összekötők, garnitúrák és átvétők nagy választékban

FÜGGÖNYÖK

Étamiu, művészi kivitelben, teljes ablak, 2 szárny, 1 drapéria rendkívüli reklámár . K 250.000

Női és férfi GUMIKABÁTOK

drap és zöld színben ..... K 385.000
szővetszerű kabát ..... K 695.000
Hőcipő női K 240.000, férfi K 295.000
Sárcipő női K 130.000, férfi K 145.000

Zsoldos tanintézet

legjobban készült elő magánvizsgákra, Algebra és geometria, a középiskolák teljes tananyaga egyszerűen, érthetően. Összefoglaló tankönyv a négy alsó osztály teljes tananyaga két kötetben. Megrendelhetők: Zsoldos tanintézetnél Budapest, Dohány-utca 84

Perzsaszőnyegek

nagy választékoan, valódi szőnyegek kis hibákkal igen jutányosan

1 kis valódi Beludszistan 70/107 csak	.....	1.450.000
1 fényes valódi Sultan 135/300	.....	6.400.000
1 gyönyörű valódi A. Bokhara 230/290 csak	.....	14.200.000
1 szép valódi Mahal ebédlőszőnyeg csak	.....	15.100.000

Csak míg a készlet tart.

Schillinger Béla Budapest VI, Teréz-körut 15. szám. - Alapítva: 1907

QUALITÄT

NŐI

SZŐRMEBUNDÁK

Szörme gyermekkabatok már 600.000 kor-tól előnyös fizetési feltételekkel, felár nélkül

PALUGYAI
szücs

Nagymező-utca 42. szám.

Telefon: 199-57
Fióküzlet: Vilmos császár-ut 5. szám

CSAK E HÉTEN
KERCSZINRE A

„VONÓSNÉGYES“
AZ
APOLLÓBAN

Lányi-butor tartós!

Podmaniczky-utca 27
Teréz-körut sarok Nyugatinál

— A magyar királyi kormány virágoskertje. Nagyon eszabító volna a kormány minden tagját egy virághoz hasonlítani. Van köztük, bizony, tubarózsa, nefelejts, kökörcsin, tiszavirág, de egyik sem oly találó, mintha *Walkó Lajos* kereskedelmi minisztert a szerény, illatos, kis ibolyához hasonlítjuk. *Az országnak ma egyik legfőbb sebe a kereskedelem, leginkább lerongyolódó osztálya a kereskedők.* A magyar adóalanyok e nagy marnai esztábjában *Walkó-Molke* irigylésreméltó nyugalmat áru el. Nincs egy segítő és támogató gesztusa, nincs egy biztató szava, *szerényen és kedvesen elvonul* és elragadó spleen mereng a zord idők panorámáján. Ő a magyar kormány virágoskertjének ibolyája, lepréselt, száraz ibolyája. Ha netán *Bethlen* mégis más kereskedelmi miniszterre szánna el magát egykoron, *Walkó* hól nem marad egyéb, mint az elszáradt ibolyából. Elmosódó szín, elmosódó illat. *Nincs egy szava, egy cselekedete, egy ötlete, egy rendlete, amelyre emlékeznénk.* Még az arca is elmerül a feledés szürke felhőibe...

— **Megszökött tőzsdebizományos.** Két nap előtt a tőzsdén elterjedt a hír, hogy a *Béla-ntea* 3. szám alatt levő *Bleier Béla* és *Jenő* tőzsdebizományos cég főnöke hirtelen eltűnt, megszökött. Mintán a tőzsdebizományosi irodát annak több ügyfele zárva találta, *többen följelentést tettek a cég ellen sikkasztás címen.* Vasárnapig négyen tettek csak följelentést, összesen 250.000.000 kárt jelentettek be. A rendőrségre előállították *Bleier Jenőt*, az egyik cégtagot. *Bleier Jenő* a főkapitány-ságon elmondotta, hogy ő valóban társasviszonyban volt *Bleier Bélával*, testvérbátyjával, de miután megnősült, ez év januárjában kivált a cégből, azóta önállóan működik, mint tőzsdebizományos és *bátyjának üzleteiről mit sem tud.* *Bleier Jenőt* ezután el is bocsátották a rendőrségről. A följelentett tőzsdebizományos cég tulajdonképeni főnökét, *Bleier Bélát* keresésként a detektívek mind ült, de nem találták. Néhány nap előtt megszökött. Allitólág *Bécsbe* utazott, hogy ott egyik jómódu barátjától nagyobb összeget kérjen kölcsön, amelylyel földözni akarta azokat a veszteségeket, amelyek miatt nem tudta kifizetni üzletfeleit. *A rendőrség Bleier Bélát körözi.*

— **Aki a fegyházban is gróf szeretne lenni.** Másfél esztendővel ezelőtt, amit emlékezetes, a budapesti büntetőtörvényszék *hüllenség bűntette* címén életfogytig tartó fegyházra ítélte *Hamvay Ödönt*, aki ebben a bűnpörben mint gróf *Grotta-Hamvay Ödön* szerepelt. A bűnügyi fő-tárgyaláson a vádlott főbődjébe kérkedett azzal, hogy ő jogosan használja a grófi címet, mert *gróf Grotta-Grodenek József örökbe fogadta és a grófi címet is ráruházta.* Azóta *gróf Grotta-Grodenek József* meghalt és az övegye, *Horák Magda*, valamint *Grotta Frigyes* gróf megtagadta az örökbe fogadási szerződést, pört indítottak a fegyházban ült *Hamvay Ödön* ellen azon az alapon, hogy *Hamvay Ödön* az öreg gróftól személyi adataira nézve megtevésztette, azt állította, hogy vagyones és előkelő családból származik, de különben is érdemtelenül vált az örökbe fogadásra, mert büneit életfogytig tartó fegyházra kapott. A törvényszék most tárgyalja az ügyet, ahol *Hamvay Ödön* képviselőben dr. *Sellő István* ügyvéd jelent meg, aki a kereset elutasítását kívánja azért, mert az öreg *Grotta* *ostorák gróf* volt és az örökbe fogadási okmányok, valamint a hitbizományi alapítvány levél szerint is, ebben az ügyben csak a *klagenfurti* föltörvényszék ítélkezhetnék. *A törvényszék most arra rendelt el bizonyítást, hogy az örökbe fogadó Grotta gróf magyar állampolgár volt-e vagy sem.*

— **Giers volt bécsi orosz nagykövét meghalt.** Nizzából táviratozzák: *Giers Miklós* volt bécsi orosz nagykövét meghalt.

— **Párisi tudósítónk jelentése** szerint az új divatot pazar színpompá jellemzi. Ezek az új divatszínnek már minden aranyalattban kaphatók a közkedveltségnek örvendő *Fenyves Dező* R. T. áruházában. Olvassa el lapunk mai számában közölt hirdetését.

csipke Selvem Szalag Bársony
jutányos áron

KLEIN ANTAL
divatáruházában, Király-utca 53. sz.

Lipótvárosi Casino
nyilvános éttermei
Zrínyi-utca 5. szám
alatt a hó 20-án, szombaton este megnyílt!

Schweitzer—Keczely-duo
Elsőrangú francia Asztal- és magyar konyha foglalták
Színházi vacsora! Tel. 7-07

Matteotti özvegye nyilatkozik A Reggel-nek „Ma három hónapja...”

Róma, szeptember 19.
(A Reggel kiküldött tudósítójától.) Három hónapja mult most annak a gyilkosságnak, amelynek áldozata az olasz szocialisták egyik népszerű, fiatal vezére: *Matteotti*. Olaszországban még ma sem ült el az izgalom, amelyet ez a gaztett kiváltott. Csak tegnap gyilkolták meg *Casalini* fascista képviselőt és ma még nem lehet tudni, *nem fele-e erre újabb revolvergolyó vagy gyilkos lörszurás és az elmérgesedett politikai gyűlölködés nem követel-e újabb áldozatot? A hangulat egyre izzóbb Rómában, a Casalini megölését követő napon. Rómában és Firenzében nagyarányú tüntetések voltak, amelyek csak Mussolini hatalmas plakátokon közölt kiáltványára esillapított le. „Eljön majd az idő, amikor a feketéingsceket cselekvésre szólítom, de ma még nincs itt a tettek ideje!” Ezen a napon kerestem föl *Matteotti* családját, hogy a gyilkosság élő áldozatainak sorsa felől érdeklődjem. A *Lungotevere Arnaldo du Brescián*, a *Tiberis* partján egy nagy, szürke bérház negyedik emeletén lakik a *Matteotti*-család egyszereiben berendezett, de tiszta izlésre valló lakásában. Nehéz függönyökkel elcsötétített szalonban várom. Egyszerre csak nyílik az ajtó és belép *Matteotti* özvegye.*

Alacsonytermű, fekete hajú nő, a gyász minden külső nyomával fekete ruháján, meggraszkadó természetén, szenvedő arcán. Fázósan burkolódik fekete sáljába:

— **Ma három hónapja gyilkolták meg a férjemet**

és nagyon nehezemre esik a gyilkosságról beszélni — mondja fátyolozott, elesukló hangon. Mi újat is tudnék erről mondani? *Vannak mások, akik a gyilkosság körülményeiről és a gyilkosokról pontosabb információt tudnának adni, mint én. A gyilkosok egy csoportját letar-*

tóztatták, de csak néhány hónap múlva lesz a bűnpör törvényszéki tárgyalása — és ezzel a politika és igazságszolgáltatás szempontjából az ügy véget ér. *De számunkra sohasem ér véget!*

A mi életünket a gyilkosság földulta, tönkretette örökre.

Tudom, hogy önök részvétet éreznek irántunk, hiszen még ma is *naponta érkeznek levelek a világ minden tájáról*, de ki tudná átérezni bánatunkat, aki nem ismerte azt az ideális családi életet, amelyet oly durván romboltak össze a gyilkosok.

— *Néhány nap múlva három kis árvámmal elutazunk Rómából az Abruzzókba, Roccarasobá. Nagy szükségünk van nyugalomra, amit itt nem találhatunk meg.* Hiszen

minden hazai és külföldi újságeiket elölvások, amely Matteottiról szól

és minden részvétlevélre magam válaszolok. Csak rövid időre megyünk el, mert *amikor a bűnpört lefolytatják, megint Rómában kell lennünk.* Ha egészségem megegyezzen helyreáll, tovább akarok dolgozni. Gyermekeimen kívül csak az irói hivatás érdekel.

Férjem életének és munkásságának történetét szeretném megírni...

Matteottinó hangja elesuklik. Könnyezve vesz bucsút:

— **Nagyon köszönöm lapja érdeklődését és mindazokét, akik önként részvétet éreznek irántunk.** Kérem azonban, hogy *kerüljön minden politikai vonatkozást cikkében, mert*

tartózkodom minden politikától. Ha a cikknek politikai jellege lenne, az számunkra csak kellemetlen lehetne...

Frankl László

— **Holnap kezdődik a szállodások kongresszusa.** Magyarország összes szállótulajdonosai kedden délelőtt országos kongresszusra gyűlnek össze *Keszey Vince elnöke* alatt a *Royal-shálló nagytermében.* Az utolsó ilyen kongresszust a háború előtt tartották. A tárgysorozat legérdekesebb pontja a mult héten lefolyt *gasteini nemzetközi szállodáskongresszus határozatainak megbeszélése* lesz. A szállodatulajdonosok a szállodaadó eltörlése érdekében, amelyet a külföldön már majd mindenütt megszüntettek, *küldöttséget fognak a pénzügyminiszterhez küldeni.* *A Reggel* munkatársa kérdést intézett az ügyben báró *Korányi Frigyes* pénzügyminiszterhez, aki a következőket válaszolta:

— **Elhiszem, hogy a 20%-os adó a szállodákat és a vendégeket jelentékenyen terheli meg, de ezt az adót a főváros szedi és így ennek eltörlése felől nem a pénzügyminiszterium, hanem a főváros hivatott határozni.**

— **A világ szervezett munkásainak tüntetése a háború ellen.** Berlinből táviratozzák: A nemzetközi szakszervezeti szövetség vasárnapra az egész világ szervezett munkásságát tüntetésre szólította föl a háború ellen, a világ-béke mellett. Berlinben négy helyen volt ezzel a napirenddel tömeggyűlés, amelyeken a külföldiek közül *Longuet* (Franciaország), *Brockway* (Anglia), *Ellenbogen* (Ausztria) beszédet mondtak.

— **A Prónay-Huszár-párbaj epilógusa.** Ismeretes az a véres párbaj, amelyet *Prónay Pál* alezredes és *Huszár Elemér* nemzetgyűlési képviselő vívtak. A párbaj *Prónay* súlyos sebesülésével végződött. El lovagias mérközés lefolyása merőben ellentétes beállításban került a napilapokba. Egy délutáni laphal közlemény jelent meg, amely szerint *Huszár* képviselő áll! vezényszó után sebesítette volna meg ellenfelét, egy reggeli laphal pedig ugyanezt írták az alezredesről. *A Reggel* értesülése szerint *Prónay* részéről rövid időn belül megfelelően tájékoztatni fogják a nyilvánosságot a párbaj lefolyásáról.

BUNDÁK

Seal Electric .. 5'—
Kid ..... 4'—
Gazella ..... 3'—
Nutria bárány 2'5

(az árak milliókban értendők)

Részlet-fizetésre is árusítunk Szörme Export Import RT Teréz-körút 10

— **Pisztolypárbaj.** Vasárnap reggel pistolypárbajt vívtak a *Hüvösvölgyben* ifj. *Jobbágy Béla* és *Stulla Béla.* A párbaj háromszori golyóváltás után sebesülés nélkül folyt le. Orvosok voltak: dr. *Szállard Bertalan* főorvos és dr. *Klár Zoltán* főorvos. Segédok *Stulla Béla* részéről: dr. *Száts Andor* és *Buzsár György*, ifj. *Jobbágy Béla* részéről: *Neuhoffer György* és dr. *Rácz Vilmos.*

Rendkívül olcsó árak!

ifj. Vajda Dezső
cégnél

Koronaherceg-utca 8. sz.

Speciál minőségű kabát-velourok	270.000 K
Kitűnő minőségű, 140 cm széles gyapjúkelmék	150.000 K
Gyapjú kazán minden színben	85.000 K
1-a Damentuch, minden színben	165.000 K

Kosztüm- és ruhakelme-különleges-ségek divatos színekben

Burberry, covercoat és angol raglán-kelmék igen nagy választékban

Skót kabát-kelmék	150.000—300.000 K
Crépe de chinek gyönyörű színekben ..	170.000 K
Crépe marocainok ..	150.000 K
Brokát seiyembélés, dupla széles	135.000 K

Crépe georgettek a legszebb színekben

1-a Japánselyem minden színben	105.000 K
--------------------------------------	-----------

Crépe szaténok, divatselymek és színes mintázott marocainok a legszebb színekben

Vidékre mintákat portó ellenében készséggel küldök

— A Roboz-testvérek a vádtanács előtt. A budapesti büntetőbíróválasztás vádtanácsa ma, hétfőn, reggel kezdte tárgyalni a Roboz-testvérek monstre-bümpörét, illetve azokat a kifogásokat, amelyeket a vádlott testvérek, Roboz Imre volt hírlapíró és Roboz Béla volt adóügyi biztos már hónapokkal ezelőtt benyújtottak. Az ügyészség a proletárdiktatúra bukása után tanúsított magatartásuk és eselekedeteik miatt rendkívül súlyos vádakot emelt ellenük. A bünlajstromukban szerepel lázadás, felszólítás büntetlenségre irányuló sikertelen fölhívás büntette, háttársak büntetése, háromrendbeli kormányzósági vétség, két igazgatás, azonkívül Roboz Imrével szemben vádat emeltek még a magyar állam és magyar nemzet megbecsülése ellen elkövetett büncselekmények, súlyos testi sértés büntetése, két fölhívás, magánlakásértés és Roboz Bélánál sajtórendőri vétség is. Kiemeli a vádirat, hogy a kommün bukása után a Roboz-testvérek a „Pesti Élet” című napilapot a megszálló román csapatok fegyveres erejének oltalma alatt és támogatásával jelentették meg és azt tervezték, hogy népgyűlést hívnak össze és fölhívják az ott résztvevőket arra, hogy a magyar minisztertanács székébe vonuljanak, ott öljk meg a miniszterelnököt, a többi minisztereket pedig vessék börtönre. Vádat emel az ügyészség Robozék ellen azért is, mert e tervük előjárójául az akkori sajtófőnököt le is tartóztatták és Robozék tulajdonítja a vádhatóság, hogy a megszálló román katonák behatoltak a főkapitány-ság épületébe, ahonnan kiszabadították Roboz Imrét. A román katonák azután elvitték Roboz Imrét a román cenzúra s onnan szabadonbocsátották. Ezzel egyidejűleg előállították dr. Nagy Károly főkapitányhelyettest, akit megfenyegettek, hogy Robozékát bántani ne merjék. Az ügyészség vádirata sok tanura hivatkozik és azt indítványozza a vádhatóság, hogy a majdan kitűzendő főtárgyalásra idézzék meg tanuként Csilléry Andrást, Friedrich Istvánt, Szakács Andort, Wolkenberg Gyula rendőrfőfelügyelőt, Nagy Károly főkapitányhelyettest, Botár Béla rendőrfőtáncost, Váry Albert koronagyógyászhelyettest, Artner Kálmán dandárparancsnokot, Ghiczy Ferenc czerdest, Posta Friggyest és még nagyon sok detektívet.

— Orgazdaság miatt eljárás indult egy tábornok felesége ellen. A Teleki-téren razzizáló detektívek elfogták Acs József 19 éves kereskedősegédet, aki a járókelőknek a nála levő értékes selymeket árúsította. Vallomásaiban elmondotta, hogy a Sütő-utca 2. szám alatti Domány József és Társai cégnél volt alkalmazásban és az utolsó hónapokban rendszeresen lopkodta a cég raktárából a selymeket. Elfogatásáig körülbelül 450 méter hordott el. A lopott holmit nemcsak a Teleki-téren, hanem magánosok körében is értékesítette, így többek között egy altábornagy felesége is vásárolt tőle 60 méter. A tolvaj Acs Józsefet letartóztatták, orgazdái, így az altábornagy felesége ellen is megindult az eljárás.

— A torreadorok vasárnap indulnak Madridból. Don Consuelo Estrela, a bikaviadalok igazgatója már Budapestre érkezett, hogy az FTC építkezését személyesen vezesse. A torreadorok még Spanyolországban vannak, résztvesznek a madridi királyi bikaviadalokon, vasárnap a keleti expresszrel indulnak Budapestre. Az FTC elnöksége a bikaviadalok megszervezésére meghívta dr. Vass József miniszterelnökhelyettest, aki meg is ígérte, hogy az első sportversenyen megjelenik.

BRILLIÁNSOKAT gyöngyöket, régi-
ségeket bárkinél
drágább-
ban vessz: Székely Emil Király-utca 51. Telefon:
(Teréz-templommal szemben)

Az ország legnagyobb faiskolája
UNGHVÁRY LÁSZLÓ-FÉLE
faiskola, szőlő- és borgazdasági rt.
CEGLÉD

Arjegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldünk.
„Műkedvelő és Haszonkertészet” című illusztrált szakmunkánk 50 ezer koronáért megrendelhető

Kertművészeti és telepítő iroda:
BUDAPEST
IV, Ferenciek-tere 8, félemelet 14. Telefon: J. 152-07
Faiskolai lerakatok:
Budapest I, Villányi-ut 16. szám, Weintegl Sándor
VII, Erzsébet királyné-ut 39. szám, Tost Ferenc

Nyugodtak lehetünk a városházán még gondolatban sem foglalkoznak a közszolgáltatások árának leszállításával

Uigaszuk: „Egyelőre nem emelnek!”

(A Reggel tudósítójától.) Minden pesti ember a saját bőrén, zsebében, egészségén, gondján keresztül tapasztalhatja, hogy a városi közszolgáltatások árai elviselhetetlenül magasak. A városi vámoktól kezdve, a vásáresarnoki fülkéberekig, a különböző adóktól, a legnékülöhetetlenebb közszolgáltatásokig mindennek olyan elviselhetetlenül horribilis az ára, hogy Európa más városában a hasonló cikkek és városi szolgáltatások meg sem közelítik a Budapeston követelt és behajtott összegeket. Az új kormánybiztos reményteljes programja azt az illúziót keltette Budapest polgárságában, hogy a közszolgáltatások uszoraárait is mérsékelni fogják. A főváros kiábrándult lakossága, ha nem is azonnali árleszállítást, de legalább a főváros jószándékainak hivatatos megállapítását várja. A Reggel tudósítója fölkereste az összes illetékes tényezőket, hogy erre vonatkozó terveiket, hajlandóságukat megkérdezzék.

Ripka Ferenc

kormánybiztos így nyilatkozott:

— Még eddig sem időm, sem alkalmam nem volt, hogy a fővárosi közszolgáltatásokkal s az ezekre vonatkozó panaszokkal foglalkozzam. Minden tevékenységemet eddig a közlekedés súlyos problémáinak tanulmányozása és megoldása foglalta le s ennek a kérdésnek végleges rendezése még hosszabb időre lehetetlenül teszi, hogy más ügyekkel is foglalkozzam. Majd ha programomnak ezt az első, legfontosabb pontját végrehajtottam, akkor esetleg sor kerül a közszolgáltatások és közlekedési eszközök díjának a revíziójára.

Ma tehát sem más, sem én nem tudom, hogy a közeljövőben lesznek-e a közszolgáltatások jelenleg érvényben levő árai.

Borvendég Ferenc

tanácsnok, a főváros világitási és vízvezetési igazgatójának vezetője, a következőket mondotta:

— A városházán

még gondolatban sem merült föl az a szándék, hogy az üzemek szolgáltatásainak árát leszállítsuk.

Ezt már azért sem tehetnének meg, mert üzemünk a mai egységárak mellett éppen hogy megtalálják számláikat. Ami a közönség panaszait illeti, azok egyáltalán nem helyénvalók és jogosulatlanok is, mert amíg más cikkek ára már régen elérte az aranyparitást, sőt azon is túl emelkedett, addig a főváros által szolgáltatott villany, gáz és víz egységára csak a békebeli 10.000-szeresében van megállapítva. Az árleszállítást követelő érvek közül egyik sem helytálló és különösen az nem, amely az árleszállítást a szénárak legutóbbi esésére hivatkozva tartja indokoltnak. Tény, hogy az utóbbi hetekben a belföldi szénárak esőkkentek, de ezzel szemben ez év májusában, amidőn a jelenleg is érvényben levő egységárakat megállapítottuk, az új egységárak életbeléptetése után a szén ára emelkedett. A mostani esőkentés után a szén ára a májusi nívón van, s bárk nézve lehet a szén ára nem változott. Ha a szolgáltatások díját a májusi követő szénárak emelkedése alapján annak idején mi is emeltük volna, ez esetben most indokolt lenne az egységárak leszállítása. Arról nem is szólok, hogy a közüzemek alkalmazottai időközben több alkalommal kaptak bérjavítást. Ismétlem, ma az a helyzet, hogy a főváros üzemei minden nyereség nélkül dolgoznak s ha a deficitet el akarjuk kerülni, akkor még gondolni sem lehet jó ideig az egységárak mérséklésére.

Az elektromos- és gázművek igazgatóságai így intézték el a kérdést:

SZENZÁCIÓS

SZŐRME-

UJDONSÁGOK

ÁRBAN

MINŐSÉGBEN

ELKÁN GYULA

VII, KÁROLY-KÖRUT 19

— Leszállítani az egységárakat?

Ugyan kérem — mondották — ki hallott ilyet? Annyit azonban kijelenthetünk, hogy egyelőre nem foglalkozunk az árlemelés tervével.

A közlekedési igazgatóly

egyik vezető főtisztviselője a következő öszinté, de egyúttal vigasztalni akaró szavakat mondotta:

— Azt hiszem, a mi igazgatólyunk tartja a rekordot az utóbbi évek árlemelésében. De azt hiszem, többé erre nem kerül a sor. Mi is beláttuk, hogy ez így nem lehet tovább, de amire erre a belátásra jutottunk, minden közlekedési eszköz viteldíja túl volt az aranyparitáson. Én magam is azon az állásponton vagyok, hogy arról a lej-tőről, amelyre jutottunk, sürgősen vissza kell fordulnunk. Meg kell kezdeni a leépítést, mert az eddigi jegyárak már nem indokoltak. Egy nehézség van csak:

nem tudjuk, melyik közlekedési eszköznél kellene megkezdeni az árleszállítást.

Öszintén megvallva, visszafelé sokkal nehezebbnek látszik az út, mint amilyen volt fölfelé. Nézetem szerint a villamos vasutnál kellene kezdeni az árleszorítást, mert ez a vállalat vezetett mindig az emelésben s utána szép sorjában jöhet a síkló, a fogaskerekű, az autóbussz és a többiek...

Rényi Dezső,

a villamosvasut vezérigazgatója, az alábbi nyilatkozatban halványította el az olcsóbb közúti közlekedés reménységét:

— A villamos vasut igazgatósága egyáltalán nem foglalkozik azzal a tervvel, hogy a mai jegyárakat bármilyen formában megváltoztassa. Viteldíj-mérséklésre hosszabb időn belül azért sem gondolhatunk, mert most vannak folyamatban azok a beruházási munkálatok, amelyek már hónapok óta folynak és amelyeknek több mint egy harmadrésze még hátra van.

A villamosvasutnak nagy összegekre van szüksége, hogy a folyamatban levő munkálatokat befejezhesse s ha jegyárainkat bármilyen eszköz mértékben leszállítanánk, nem tudnánk biztosítani ezeket az összegeket.

MICHELIN PNEU

autó- és motorkerékpár-félszerelések
Telefon 21-97 NAGY, Andrásy-ut 34

FTC
SPORTTELEPEN

**spanyol bikák
és torreadorok**

vasárnap, szeptember 28-án
Kezdeté 3 órakor

TÜZIFÁT és reforta

**FASZENET, POROSZ
KÖSZENET**

Gáspár Fulöp

Tiszta félle szab. folytonegő
Olcsó fűrészpör-
Kényelmes FRANDOR Kályha

Fogyasztóinkat száraz fűrészpörrel ellátjuk.
„FRANDOR”-árúház, V. ker., Koháry-utca 12
Telefonszám: 38-60

Pénzkölcsön, árulombard
V. Sas-utca 12. sz. Markovics és Deutsch
Telefonszám: 29-52 és 158-96 banküzlet

Fehér, fekete és minden elképzelhető színű és formájú

filc kalapokat és tompokat olesó napi áron ajánlok
női és férfi
Svájci sapkák minden színben, nagy választékban.

Alakítok * Festek * Tisztítok

Löwy kalapgyár, IV, Párisi-u. 3.
Olcsó eladás tisztviselőknél és kereskedőknek
VIII, Lujza-utca 1
(Teleki-tér sarok) alatti gyárhelyiségünkben.
A város bármely részéből érdekeskedő ide jönni bevásárlás végett

— Nézd, kérlek, meg lehet érteni a színház-igazgatók csodálkozását, hisz magam is csodálkozom, hogy az emberek nem nagyon akarnak színházba járni. Hiába mondom, hogy a helyárák drágák, ez nem elfogadható ok, mert ha meggondolod, hogy milyen drága színészeket mutogatnak az igazgatók, he kell látnod, hogy valóságos gulyákat számítanak. Kérlek, Zaccani, Dusc, Ujházi, Márkus, Emma, Jászai és Szigeti József csak elég nagy nevek, de ők se kapták soha egy töredékét se annak, amit a ma nagy nevek kapnak s midőn az igazgatók ilyen nagyra tették művészeiket, a publikum közönye annál érthetőbb, mert hiszen az előadott darabok javarésze méltó a nagy színészekhez, sőt azt is mondhatnánk ezekről, hogy kipróbált darabok s a publikum már sokszor látta mindegyiket, tehát nem vesz zsákban macskát, midőn jegyét megváltja. De mégsem váltja meg s ez szomorú, ám én, kérlek, mégis látok kiutat ebből a gonosz konjunktúrából s közel látom azt az időt, midőn a vásárgazdák megfogadják. Egész bizonyos ugyanis, hogy a jövedelem megcsappanásán úgy próbálnak segíteni az igazgatók, hogy még drágább színészeket mutogatnak s ennél fogva fölemelik a helyárákat. El fog tehát következni az a kor, midőn egypár színész olyan szédítően nagy lesz, hogy a többi színész gázsiját is mind megeshi s később valószínűleg ezek közül is csak az az egy marad meg, aki a többi staroknál is rengetegbébb. Ez már azután olyan iszonyatos nagy lesz, hogy pénzben ki sem lehet fejezni az értékét s megfizethetlenné válik, mint a Dél Csillaga, az a tojás-nagyságu gyémánt, amit nem lehet értékesíteni, tehát muzeumba helyezték. Így fogjuk aztán mi is ingyen élvezni a színházba konzervált Nagyot vagy Kisst és az igazgatók örökre megszabadulnak a rossz konjunktúra gondjaitól.

— Véres verekedés egy futballmérkőzésen agrárkódással. Vasárnap délelőtt a lágymányosi pályán a műegyetemisták és a Vérhalom FC legénységei ütköztek meg a harmadosztályú bajnokságért. A mérkőzés csakhamar botrányba fulladt. Egy Zimmermann nevezetű vérhalmi játékos kezdte a garázdálkodást a pályán, majd a tribünön a közönséget inzultálta, sőt a pályaszolga lakásába is behatolt és az altisztet megverte. Csakhamar általános verekedés támadt a közönség körében és a pályán, ahol Schmidt (Vérhalom) egy vágta fejbe a Műegyetem Almu nevű csatárát, hogy agrárkódást szenvedve, kórházba szállították.

— Telen 9 órakor kezdődik a tanítás. Esztendőnk óta kérelmezik a fővárosi, de különösen a környékbeli szülők a fővárosi tanácsától, hogy a téli hónapokban a gyermekek egészsége érdekében rendeljék el a 9 órakor kezdődő tanítást. Vasárnap délután a környékbeli szülők mintegy 120-an dr. Takács József elnöklété alatt gyűlést tartottak, amelyen ezzel a kérelemmel újabb foglalkoztak. A tanácskozáson képviselve voltak: Ujpest, Rákospalota, Pestújhely, Kispest, Budafok, Albertfalva, Nagytétény, Rákosszentmihály, stb. Kiss Lajos főmérnök bejelentette, hogy a szülők küldöttsége eljár a közoktatásügyi miniszteriumban, ahol az illetékes ügyosztályban azt az értesítést kapták, hogy a közoktatásügyi miniszter az idén november hó 1-től kezdődően a főváros területén levő összes elemi és középiskolákban elrendeli a 9 órakor kezdődő tanítást. A gyűlés elhatározta, hogy ez alkalomból a fővárosi környékén lakó szülők nevében üdvözölni fogják Klebelsberg gróf közoktatásügyi minisztert, dr. Lukács György és Meskó Zoltán képviselőket, akik a nemzetgyűlésen felszólaltak a 9 órakor kezdődő tanítás érdekében.

Egészségesnek lenni

a legkönnyebb! Mértékletes élet, rendszeres munka és naponta egy-néhány esze jó, tiszta babkáv megővja testünket a betegségtől.
A kávé azonban a legjobb minőségű és helyesen pörkölt legyen, minden pótlék hozzáadása nélkül!

Meini Gyula rt.

ZAZA
Paramount-Radins attrakció
GLORIA SWANSON
legpompásabb szerepe a
Corvin-Színházban
Ámor mint sefför
amerikai regény 6 fülvénában (Agnes Ayres)
Előadások 19. 28. 29.

**Tóth János helyett
Börtsök Andor lesz az O. F. B. elnöke**
Kisgazdaképviselők mozgalma Tóth János ellen

(A Reggel tudósítójától.) A kormánypart kisgazdaszárnyán palotaforradalom készül. Ez a mozgalom, amelynek megindítója tegnap már bizalmas értekezletet is tartottak.

Tóth János, az Országos Földbirtokrendező Biróság elnöke ellen irányul.

Tóth ugyanis egyik legutóbbi nyilatkozatában kijelentette, hogy a birtoknovella nem gyorsítja, ellenkezően, meglassítja a földreform végrehajtását. Az agrár-demokrata ellenzék e nyilatkozat ügyében sürgős interpellációra készült, ami annál kellemetlenebbül érinti a kisgazdaképviselőket, mivel az O. F. B. elnökének kijelentését maguk is kifogásolják.

— Tóth János nyilatkozata — mondotta A Reggel munkatársának a tegnapi bizalmas értekezlet egyik résztvevője — először tévedésen alapszik, másodsor tekintélyt romboló és harmadszor annyira politikai természetű, hogy az O. F. B. elnökének semmi esetre sem lát volna szabad ilyen kijelentésre ragadtatnia el magát. Senki sem tagadja azt, hogy a nyilvános eljárás — de a novellának csak az az egy újítása — meglassítja valamelyest a földreform végrehajtását, ilyen nyilvános eljárás azonban, amelynek életbeléptetéséről csak most gondoskodott rendeléssel a kormány, eddig még egyetlenegyszer sem folyt le. Így tehát mindenképpen nagy tévedés arról beszélni, hogy máris akadálytalanul szolgált volna a reform végrehajtásának. Érdekes egyébként, hogy a nyilvános eljárásról szóló intézkedést Szabó földművelésügyi miniszter a kormánypart ügyvédtárgyjainak és köztük éppen Rácz

Jánosnak, az O. F. B.-elnök vejének indítványára tette föl a novellába. Ráczék ugyanis kifejtették, hogy ott, ahol óriási anyagi érdekekről történik döntés, szükség van a bírói eljárás nyilvánosságára. A nyilvános eljárásról szóló intézkedés azonban csak most lép életbe és így

a földreform végrehajtását eddig nem is az eljárás nyilvánossága lassította meg, hanem maga az O. F. B., amely a nyár folyamán legfőbb kéthetenként tartott csak ülést és minden alkalommal a Kuriától vagy a közigazgatási bíróságtól berendelt bírákkal dolgozott,

akik természetesen nem szentelheték teljes munkabírásukat a birtokrendezés ügyének. De hogy Tóth János nyilatkozatára visszatérjek, sehogy sem járul hozzá a bíróság tekintélyének emeléséhez és megszilárdításához az, ha egy bíróság elnöke megkritizálja, sőt lecsepüli azt a törvényt, amelynek végrehajtására hivatalos. Ezzel az O. F. B. elnöke politikai tétre terelte az ügyet, ami, véleményünk szerint, aligha fog következmények nélkül maradni.

A kisgazdaképviselők tegnapi bizalmas értekezletén résztvevő politikusok közölték A Reggel munkatársával, hogy

valószínűnek tartják az egyébként is elképzelhető Tóth János lemondását az O. F. B. elnökségéről és ha erre csakugyan sor kerül, utódául a kormány minden bizonnyal Börtsök Andort, az O. F. B. eddigi másod-elnökét fogja kinevezni.

— Egy magasarangu vasuti tisztviselő névtelen levelekben vádaskodott kollégái ellen. Szegedről telefontozza A Reggel tudósítója: Hetekkel ezelőtt a Máv. budapesti igazgatósága sűrű egymásutánban gépirásos névtelen leveleket kapott, amelyekben az anonim író a Máv. szegedi üzemvezetőjét vádolta meg a leglehetetlenebb üzemekkel. Megindult a házi vizsgálat, de ez nem tudta kinyomozni a följelentések szerzőjét. Végre is átadták az ügyet a szegedi rendőrségnek, amely megtalálta azt az írógépet, amellyel a vádoló levelek íródtak, majd ennek nyomán, ismertté lett a rendőrség előtt a rágalmozó személye is. Míg azonban a legnagyobb titokban tartják a nevet, mert a Máv. igazgatósága csak házi törvényei szerint akar eljárni vele szemben, Annyi mégis kiszivárgott a nyomozás során, hogy a névtelen följelentő egy magasarangu vasuti tisztviselő, aki ezzel a trükkel akarja saját állását megerősíteni kollégái rovására.

— Csalás hamisított takarékpénztári könyvekkel. Furfangos esalókat leplezett le a múlt héten a budapesti rendőrség. Az egyiknek a neve Kronstein József, aki ez év nyarán szabadult ki az ügyesség Markó-utcai fogházából, ahol lopás miatt ült vizsgálati fogságban. Együtt szabadult vele egy Kovács János nevű magántisztviselő is. Már a fogházban megállapodtak abban, hogy olyan büneslekményt követnek el, amelynek révén jelentős pénztösszeghez jutnak. A múlt hónapban szerezték két takarékpénztári könyvet, amelyet a Pesti Hazai Első Takarékpénztár állított ki. Mindegyiken 10.000 korona betét volt. A csalók meghamisították a betétkönyvet, úgy hogy az egyiknek a betétösszeget 75 millió koronára, a másikat pedig 185 millió korona betétre hamisították, mégpedig úgy, hogy az előző betétek írásait utánozva, bevezették a nagy betétről szóló összegeket a takarékpénzükbe. De ellátták mind a két betétkönyvet olyan záradékkal, hogy a takarékpénztárba elhelyezett jelentékeny összegű betétek három hónapi időtartamra zárolva vannak s azokat kivenni nem lehet. Ezekkel a hamis takarékpénztári betétkönyvekkel házalni kezdtek, kölcsönt akartak szerezni rájuk és egy kisebb pénztint-

zetnél kaptak is 80 millió koronát. A másik könyvvel egy Thököly-uti bankba mentek, de itt gyanusnak találták a betétkönyvet. A rendőrségnek akartak telefonálni, de a szélhámosok megszöktek. Kronstein a múlt héten letartóztatták. A kir. ügyesség most Kovács János ellen is elfogatóparancsot adott ki.

— Nansen tárgyalásai Németország belépéséről a Népszövetségbe. Genfből jelentik: Nansen norvég delegátus Németországba utazott, hogy a birodalmi kancellárral tanácskozzék Németországnak a Népszövetségbe való belépéséről. Félhivatalos jellegű akcióról van szó, amelynek célja, hogy tájékoztassák a birodalmi kancellárt a Népszövetségben Németország csatlakozása kérdésében uralkodó hangulatról.

— Öngyilkos öregasszony. Grundler Jánosné 85 esztendő magánzónó öngyilkossági szándékkal a Dunába ugrott. Kimentették és a Rókus-kórházba szállították.

— A dr. Taub-gyermekkenőcs épp oly jó, mint az Arion angol fogkrém.

— Amerikai és angol lapok kiadól gyermekképeket kértek vasárnapi mellékletük részére Veres gyermekfényképezőspecialistától, mert meggyőződtek róla, hogy Veres gyermekfényképei bájos, művészi beállítás és kivitel dolgában minden versenyen fölül állnak. A fényképek nemcsak elsorangu kvalitásban, hanem a mai viszonyokhoz mért szolid áron készülnek, úgy hogy ma már mindenkinek módjában van gyermekének legbájosabb mozdulatait megörökíttetni.

E hét
reklámciókai:
Georgettin, 100 széles . . . . . 98 ezer
Crêpe de chine, 100 széles . . . . . 160 ezer
Maroquin, 100 széles . . . . . 150 ezer
Brokátsejtem, 90 széles . . . . . 145 ezer
Gyapjutrikó, 140 széles . . . . . 190 ezer

Maradékselymek
rendkívül olcsó árban
Bársony, Velour, Schiffron, Knümmer-, Breitschwanz-, Sietplüss, Biber-plüss nagy választékban:

LEFKOVITS
selyemáruházában, IV, Hajó-utca 12-14

*****

AZ EGYETLEN
LEGJOBB ÉS LEG-
ELTERJEDTEBB PÉNZÜGYI,
TŐZSDEI ÉS KÖZ-
GAZDASÁGI
LAP A

**PESTI
TŐZSDE**

SZERKESZTI:
KALLÓS JÁNOS

*****

Bethlen e héten dönti el, mikor utazzék vissza Korányi Párisba és adja át Budának a pénzügyi tárcát

(A Reggel tudósítójától.) A vasárnapi lapok egy része azt írta, hogy Korányi Frigyes báró továbbra is pénzügyminiszter marad. Ez a hír mindenütt nagy meglepetést keltett, mert már régóta elintézett dolog volt, hogy Korányi visszatér Párisba követnek és utóda a pénzügyminiszteri székben — saját nyilatkozata szerint — Bud János lesz, akinek működése elé politikai és gazdasági körökben a legnagyobb bizalommal tekintenek. A pénzügyi tárcsa sorsáról

a kormányhoz igen közelálló helyen

így nyilatkoztak A Reggel munkatársának:

— Néhány lap vasárnapi közlése szerint Korányi báró további pénzügyminisztersége annyira bizonyosra vehető, hogy máris gondoskodás történt volna arról, hogy Bud János miniszter a pénzügyminiszteriumból más, megfelelő pozícióba kerüljön. Erről azonban szó sincs. Az a hír, hogy Korányi báró nem tér vissza Párisba követnek és továbbra is pénzügyminiszter marad,

a pénzügyminiszter szavainak félreértéséből keletkezett.

Korányi báró ugyanis kijelentette a sajtó képviselői előtt, hogy ezidő szerint nincs szó párisi követségről. A pénzügyminiszter ma még nem mondhatott mást, mert bármilyen szívesen menne is vissza Párisba követnek, tudomást szerzett arról, hogy

Bethlen még egy utolsó kísérletet akar tenni arra nézve, hogy legalább ideiglenesen megtartsa őt továbbra is a pénzügyminiszterium élén.

A miniszterelnök ugyanis azt szeretné, ha a szanalási törvény végrehajtásával kapcsolatos intézkedéseket továbbra is Korányi foganatosítaná és csak e föladatának megoldása után térne vissza Párisba. Bethlen gróf e hét közepén érkezik vissza Radványból Budapestre és így csak néhány nap múlva történik végleges döntés ebben a kérdésben. Döntés előtt pedig Korányi báró igazán nem mondhat mást, mint azt, hogy „egyelőre” marad. Hogy ez az „egyelőre” csak néhánynapos terminust jelent-e, amely idő alatt Korányi báró letárgyalja utó-

dával tárcájának egész anyagát és végleg átadja neki hivatalát, vagy pedig a miniszterelnök kérésének engedve, még néhány hétig megtartja-e tárcáját és továbbra is gondoskodik-e a szanalási törvény végrehajtásával kapcsolatos intézkedések elvégzéséről, ez a kérdés Bethlen és Korányi legközelebbi tanácskozásán fog eldőlni. Annyi bizonyos, hogy ha talán hetek múlva is, de

Korányi mindenestre vissza fog térni követnek Párisba és utóda előbb-utóbb Bud miniszter lesz,

aki eddigi működése során is bebizonyította pénzügyminiszteri rátermettségét.

— „Ujabb botrányok Zilahi-Kis Jenő alpolgármester ifjusági előadásain.” Ismeretes, hogy Zilahi-Kis Jenő alpolgármester a városi iskolákban a kisgyermekek számára színelőadásokat rendezett és ezekről az előadásokról a sajtó nem valami hízelgő módon emlékezett meg. A súlyos kritikák arra indították a polgármestert, hogy a hírlapírók ellen sajtó útján elkövetett rágalmozás vétsége címén pöröket indítson, amelyek közül többet már le is tárgyalt a bíróság. Kardos István hírlapíró tavaly októberben „Ujabb botrányok Zilahi-Kis ifjusági előadásain” címmel hosszabb cikket közölt, amelyben arról volt szó, hogy a fővárosi tanfésztak erőlyesen követelték ezekben az ifjusági előadásokban a beszűntetését, mert azok a darabok, amelyek Zilahi-Kis Jenő kezdeményezésére színpadra kerülnek, megmértelmezik az ifjuság lelkét és a fiatalokat rávelelik a léhaságra és a könnyelműségekre. Ennek a sajtópörnek a fő-tárgyalását e hó 27-én tartják a budapesti büntetőtörvényszéken dr. Schadt Ernő bíró elnöklésével.

— Ma avatják föl a rendőrtisztek új evezősházát. A Rendőrtiszti Atlétikai Klub Óbudán új evezősházát épített, amelynek ünnepélyes fölavatása hétfőn délután 4 órakor lesz. Az ünnepségen Bekovszky Iván belügyminiszter fogja a fölavatóbeszédet mondani. Ezután vízre száll a klub első négyevezős hajója és megnyitják az új tennisz- és tekepályákat.

— Chaplin is Arion-fogkrémet használ.

— Rossz gyilkosok és jó gyilkosok. Rossz gyilkos, akinek gaztettét, mint egy véres lepedőt, ráberithatom az éltenségeimre. A rossz gyilkost akár mozsárba törheti a nyomozó hatóság. A detektív ily esetben élkeseredett magyar ember, a pofokát osztó igazság, aki csak nem bánhat keztyűs kézzel elvetemodott fenegyadakkal. A esendő a puszták barna fia, vér a mi véruinkból, kötelességét teljesíti, ha puska-aggal masszirozza a rossz gyilkos ágyékát. Mit, hogy a rendőrkapitány, vagy vizsgálóbíró keményen vallatták és a közvegek kivilágos virradatig „foglalkoztak” vele? Ez a kötelességük és destruktív kutya, aki kritizálni mer és rombolja a bíró avagy más hatóság tekintélyét. Így van ez, ha a gyilkos rossz gyilkos. Egészen más, persze, ha a gyilkos — jó gyilkos. A jó gyilkos legelső kritériuma, hogy lehetőleg zsidót szurjon, vágjon vagy röpítsen a levegőbe. Ha közben persze keresztény is pusztul, privát pech, de a gyilkos jóságán, a gyilkosság virtusán nem változtat. Jó gyilkossal jól kell bánni, finoman vallatni, a büntnyét elhussolni, mert véres kéz, véres kezét mos. A hatóság a rossz gyilkossal szemben lapuljon, álljon háttárból és tiszteljen a bűn előtt. Különböztet, tekintélytisztelt ide, destruktív oda, leszedik róla a keresztvizet. A jó gyilkossal „foglalkozni”, disznóság, a jó gyilkosnak ellentmondani gyávaság, virtuos gyilkosságban igazat vallani, hazaárulás. A jó gyilkos hős, a magyar faj borizú esodója, aki pedig vasravereti — hiéna. Tiszteljétek a gyilkosokat, hogy hosszú életűek legyetek a földön...

— Première a „Stefánia”-ban. A múlt napokban a főváros legexponáltabb részén, a Teréz-körút és Andrassy-ut sarkán párisi restauránokra emlékeztető, finom nívójú új étterem nyílt meg. Az éttermet a vendéglőiparnak egy fiatal doktora: Stangel József vezeti, aki hosszú külföldi tanulmányut után végre itthon akarja gyümölcsöztesíteni tapasztalatait. A „Stefánia” première-jén nagy sikerrel vizsgázott a pesti publikum előtt. Olcsó árai hozzáférhetővé teszik a polgári közönség előtt, konyhája viszont — dacára az olcsó áraknak — olyan színvonalu, hogy Brikat Savarin is bátran törzsvendége lehetne. Nemsekára — október elején — közvetlenül az étterem mellett diszkrét, elegáns bérhelyiség is kinyitja ajtóit a közönség részére. A „Stefánia-bár” külön szenzációja lesz a mulató Budapestnek. Intim hatású termének Mária Terézia stílusú gyönyörű berendezését elsőrangú szakemberek készítették Forgó Gábor műépítész tervei nyomán.

— Az iparművészet remekét készülnek Radó Olga könyvkötészeti műhelyének Régi posta-utca 7-9 szám alatti új helyiségében. A tökéletesen felszerelt műhely vállal egyszerű főlvaszon és könyvtári kötések is, a mai viszonyok mellett meglepő olcsó árakon. Aki könyveit bizalmasan és tartósan akarja bekötetni, tegyen próbarendelést. Telefon: József 34-42.

Teljes üzletfőloszlás-

ból az árut külföldön megvásároltam és
Budapesten eddig nem létező

raglán-, öltöny- és gyermek- ruha-különlegességeket

míg a készlet tart, mélyen leszállított árban adom el

Városi bunda szőrmével... már 2 $\frac{1}{2}$ milliótól

Mindenkinek
érdeke, hogy
hírlakataimat
megtekintse

Schnur Henrik

Mindenkinek
érdeke, hogy
hírlakataimat
megtekintse

VIII, Rákóczi-ut 15

BOROSHORDÓ

Tekintettel óriási hordókészleteinkre

hordóárainkat f. hó 19-től 27-ig mélyen leszállítottuk.

200 litertől 850 literig:

új hasított tölgyfából literje ..... K 1950.—

új fűrészelt tölgyfából literje .... K 1500.—

Böhm Kálmán hordógyár Rt.

Budapest VI, Szabolcs-utca 19

Telefon: 148-12 és 129-01

Sürgönyeim: HORDÓSBÖHM

New-York

művészszobájában

szeptember hó 16-tól kezdve

Buttala László
gordonkaművész

Pallós Tivadár
zeneszerző

Roos Emil
hegedűművész triója játszik

Dénes György
a Vígsház tagja

Pethes Sándor
a Nemzeti Színház tagja

Sárosy Mihály
gitárszólókkal vendégszerepel

Belépődíj nincs!

KÖZGAZDASÁG

A Szalámi-ring és a kontremin közgazdasági botránya

Emeljék ki a Szalámit a tőzsdei forgalomból

(A Reggel tudósítójától.) A hónapok óta tartó Szalámi-manóver, amint az előrelátható volt, **bűnügyi botrányra dagadt.** A magyar sajtó hasábos cikkeiben számolt be a napról-napra újabb szenzációkban bővelkedő tőzsdei botrányról és állást foglalt hol a kontremin, hol pedig a Szalámi-szindikátus ellen. Az ügy e pillanatban túlnőtt a bűnügy keretein és túlnőtt a hosszisták-kontreminörök harcán:

közgazdasági abszurdummá

fejlődött, amelyet valamilyen formában le kell vezetni, meg kell oldani. A Reggel független szempontjain keresztül világítjuk meg most ezt az ügyet, amelynek tárgyilagossága, úgy hisszük, szolgálatot teszünk a magyar közgazdasági életnek.

A „ringelés” előzményei

Az állandóan lanyhuló tavaszi tőzsdéken nagy föltűnést keltett a Magyar Szalámiipar részvényeinek hatalmas ár-emelkedése. Abban az időben, amikor a legjobb papirosok vizsgálaton és remény nélkül estek, a Szalámi több száz százalékos emelkedést ért el. A kontremin akkori vezéralakja, Kondor József, már negyven-hatvan ezer közt a piacra dobott néhány tízezer darab Szalámit. Az ő példáját számos kisebb-nagyobb kontreminör követte, akiknek födözletlenül adott álarabjait azonban a tizenegy-ezres kurzustól kezdve folyton vásárló Fülöp és Adorján, illetve Auer Dezső cégek (Auer, Sényi Miklós egyes-ményese) megrázkódtatás nélkül fölvevtek. Kevesen tudták még ekkor, hogy

a Szalámi „ringelésére” a gyár igazgatóságából alakult szindikátus vállalkozott,

amelynek annál is inkább könnyű dolga volt, mert a szindikátus tagjai közé állott a szalámigyárral szoros üzleti viszonyban levő bécsi

Centralbank der Deutschen Spaarkassa.

A kontreminörök maguktól a vásárló ügynököktől vettek kölcsön darabokat, amelyeket természetesen alkalmas pillanatokban fölmondtak és ezáltal a kontremin minden-áron való födözésre kényszerítették. Százötvenezerig emelkedett ekkor a Szalámi árfolyama; Kondor József például ezen a kurzuson kapta vissza a szindikátustól a födözletlenül adott részvényeket;

vesztését ekkor 3-4 millárdra becsülték.

Miután a többi kontreminörök is födöztek, a Szalámi száz-ezer körül stabilizálódott. Ekkor a szalámigyár igazgatósága összevonta részvényeit, ötre adott egyet, ami által az eddigi hárommillió részvényállomány ötszáz darabra csökkent. Ötszázötvenezer korona körül rögzítették a részvény árfolyamát.

anélkül azonban, hogy a közönség, vagy akár csak a tőzsde közönsége hozzányult volna a papirosokhoz.

A Magyar Szalámiipar értékét ekkor szemben a Magyar Hitel hatszáz millió körül ingó értékkelével, kétszáz-hetvenöt millióra becsülik.

Az új kampány

A különben is lanyha tőzsdék alatt az ötszázötvenezer Szalámira más vevő nem jelentkezett, csak a szindikátus ügynöke, Sényi Miklós. A közönségtől érkező szörványos eladási megbízások képezték a Szalámi-piac kizárólagos eseményeit. A szindikátus fölvevett minden darabot, viszont azonban egyre jobban hátrált a — kosztprézt. A szándék ekkor kétségkívül az volt, hogy a közönséget rábírják, becsalják szalámirészvény vételére. Egyes napi- és hetilapokban többhasábos, színes riportok jelentek meg, amelyek nagyszerű közgazdasági tárlatok föltárással arra az eredményre jutottak, hogy Armour chicagói huskírály négykézláb könyörög egy kis szalámirészvényért, de nem adnak neki. A cikkeknél azonban semmi hatásuk nem volt. A Reggel már akkor — közönségre iránt való felelősségérzetétől vezette — rámutatott a szalámi-kampány veszélyeire és óva intette olvasóit attól, hogy e szindlibe belekapcsolódják. A halálosan fáradt nagyközönség átengedte Armournak a szerepet, egyuttal a szalámirészvények 99%-át magának a szindikátusnak, amelyet a kosztprézt ugyancsak föjtogatótt. Szalámira ugyanis másképp, mint négyezerpercentes papírfödözettel és a kosztprézt kétszeresért pénz kapni nem lehetett. Pedig ekkor az 500.000 szalámirészvényből már majdnem 500.000 volt abban a nagy, közös safeban, amelynek kulcsait a szindikátus, belső biztonsága okából, közösen

vette magához a Central Bank egyik igazgatója és a szindikátus egyik budapesti tagja. Szalámirészvény különben is csak 130.000 van, a többi legföljebb a szindikátus birtokában levő skripsek alakjában került letétbe. A szindikátus tagjai voltak ekkor: a bécsi bank, Péry Dezső dr., Móhr Béla dr. és a tornyai Schossberger-cég, Noha tornyai Schossberger Rezső a szalámigyár igazgatóságának tagja, csak a mostani nagy bonyolításkor derült ki, hogy Schossbergeréknek egyáltalán van közük a dolghoz, különben alig kaptak volna olyan vakmerő kontremin, amely a Schossbergerék erejével bővült szindikátushoz hozzá mert volna nyulni. A szindikátus ugyanis, amidőn nyilvánvaló lett, hogy a közönség semmi esetre sem óhajt Szalámit venni, jól előkészített és igen érdekes manóverre szánta el magát. Azt a hírt terjesztették, hogy angazsmánjait csak a legnagyobb megerőltetéssel tudják tartani, fűnk-fűnk kintáltak 3-400%-os Szalámi-födözettel, ügynökök jártak be a piacot a Szalámi-szindikátus összehamisításáról terjesztett hírekkel, sőt külföldről is kaptak bankárok fölszólításokat, amelyekben ócsó szalámirészvényeket kínáltak. A manóver tökéletesen sikerült, kisebb-nagyobb cégek vettek kosztba Szalámit, ami annál inkább jó üzletnek látszott, mert százmillió koronáért négyezerártszáz millió árfolyamértékű szalámirészvényt kaptak, amelyet annak rendjén módja szerint le is kontremináltak. Vevő most is csak a szindikátus volt, amely pontosan meg tudta állapítani a nyílt piacon és a giróban egyformán, hogy mikor melyik cég adta el nekik a kosztba adott részvényeket. 15-18.000 darabra becsülik a szindikátushoz közelálló helyen azt a Szalámi-mennyiséget, amit a kontreminörök a náluk letétbe helyezett papirokból eladtak, ami tehát azt jelenti, hogy ennyi darabbal több részvény van eladva — helyesebben: ennyivel többet vásároltak össze a ring tagjai —, mint amennyi egyáltalán létezik.

A kontreminörök

A kontreminöröket a Szalámi-szindikátus nevében már följelentették, mivel tulajdonukat nem képező részvényeket adtak el, illetve födöztek letelt darabokat vettek piacra. Ez a cselekedetük ténylegesen kimeríti a sikkasztás tényálladékát és a rendőrség jogosan tartóztathatja le azokat, akik a szindikátus fölszólítására nem tudták a letétként, illetve födözteként nekik átadott papirokat visszaszolgáltatni. A kontreminörök egy része azonban azzal vélekedett a rendőrség előtt, hogy ők bementatott szerződésük szerint a Szalámi-részvényeket szeptember másodikán kasszára megvevtek Sényi Miklóstól, illetve nekik ugyanilyen kvantum Szalámi-részvényt október másodikán kasszára kell Sényi Miklósnak visszaszolgáltatni. Alkalmunk volt egy ilyen szerződést megtekinteni és meg kell állapítanunk, hogy ez

a szerződés nyilvánvalóan mindkét részlől fraudulozus. E szerződés szerint ugyanis Sényi Miklós elad az egyik általa később följelentett cégnek kétezerszáz darab Szalámi-részvényt négyezer milliárdért és ugyancsak négyezer milliárdért vesz október másodikán kétezerszáz darab Szalámi-részvényt. Ez idáig rendben volna, mert békében a tőzsdei kosztpréziseket ugyanilyen szerződésekkel bonyolították le. Ezen a szerződésen azonban nyilvánvalóan meglátszik, hogy mind az eladó, mind a vevő egymás előtt leplezett hátsó szándékokkal kötötték az üzletet.

A kontreminörök ugyanis tudták, hogy ők a nekik átadott Szalámi-részvényeket el fogják adni, míg a szindikátus tagjai számszerűen tudatában voltak annak, hogy ők minden egyes, a tőzsdén megvett, darabbal nem letező részvényekben kötnék üzletet. A közönség hangulata érthetően a kontreminörök ellen fordult és indokolt kárörömmel figyelték a kontremin haláles harcát. Helyes.

Első kézből szerezzé be szükségletét!

Vezető finom márka!

Szabása, kidolgozása művészi

A gyárban való beszerzés előnyei:

1. A közvetítőkereskedelem által fölszámított haszon megakarításán.
2. Órlási választék: az áru közvetlen behozatala külföldről.
3. Méret utáni rendelésnél a kivétel tetszés szerinti kiválasztása, gyors és precíz elintézés.

Férfi- és női fehérnemű

vászon-, siflon-, anán-, lepedővászonn-szükségletét nálunk födözzé

kedvező fizetési föltételekkel is

Fehérnemű- és pyjamakészítés, monogramhímzés, hímzett anyagból is

„VESTA” fehérneműgyár
VIII. kerület, Múzeum-körút 2. szám

FISCHER SIMON

ÉS

TÁRSAI

Rt

selyem- és nőidivat-áruház

BUDAPEST,

V, Bécsi-utca 10. sz.

E héten eladásra kerülnek:

1. Ia Selyem-trikotszövet minden színben (130/140 cm széles) **180 ezer K**
2. Mintázott japon selyem ruhának, bélésnek, pongyolának (98 cm széles) **125 ezer K**
3. Angol gyapju férfiszövetek **195 ezer K**
4. Francia pongyolaflanellek **58 ezer K**
5. Félselyem damaszt-butorszövet függönyre is, minden színben, 130 cm széles **380 ezer K**
6. Gobolinszövet (130 cm széles) **240 ezer K**

Selyem-, pamut- és gyapjuszövet-, butorkelme-, csipke-, szalag-, függöny-, bársony- és szőnyegosztályunkban **ujdonságok**

Vidékre mintákat kívánatra **készséggel küldünk**

Külön osztály **nagyan való eladás részére**

Eredeti angol gyapjuszövetekből készült elegáns **átmeneti kabátok és fregoli raglánok**

• Első áron készen kaphatók. **Widder férfiszabó** IV. Városház-utca 20. Telefon 95-76

hogy a kontremín is érezze meg az elszegényedés és a tönkremenés szörnyű érzéseit. A szindikátus rendkívül ügyesen elterjesztette magáról fletésképtelenségének hírért. A kontremínörök beugrottak, súlyos milliárdokat vesztettek, de nem bizonyos, hogy a szindikátus keres, egy vesztes viszont biztosan marad a csatátérén:

a kinstár.

A pénzügyi hatóságok ugyanis hónapok óta beharangozták, hogy a kontremínörökön súlyos adótevételeket fognak bevenni: ezek a kiválogatott adóalanyok azután most, bár hasonlíthatatlanul nagyobb áldozatok árán, de megszabadultak nagy adóiktól, mert bármelyik pénzügyi hatóság előtt azzal védekezhetnek, hogy a pénzügyi dívdandórt a pesti Szalámi-szindikátus, illetve a bécsi Centralbank pénztárába. Tízennyolcezer darab részvényről átlagosan egy millió fölötti nyereséget véve alapul.

huszmilliárd körül jár a kontremín vesztesége.

Vagyis papíron husz milliárdot keres a szindikátus, ha a mai, hétfői napon csak a mostani keretben tartja a részvény árfolyamát. De a kitűnő taktikával végrehajtott támadás épp azon a ponton omlott össze, ahol a legkevésbé várták, a piac ellendülőképességén: most világolt ki, hogy

a ragyogó technikával fölépített haussz-híd igen gyöngye pillérekben nyugodott.

Amint fentebb említettük, boldog-boldogtalannak fülébe sügték a konzorcium fölhatói, hogy nekik pénzre van szükségük, hogy szívesen adnak négyszáz percent Szalámi-földzettel, szívesen fizetnek heti másfél százalékot, csak pénzt lássanak. És a kontremínörök beugrottak. Atvették a részvényeket, eladták újra a konzorciumnak, tehát sikkasztottak és ezért minden bizonnyal meg fogják büntetni azokat, akiket sikerült elfogni. Mert a nagy kontremínörök az adás-vételi szerződésben kikötötték a tőzsdetörvények illetékességét, ők legföljebb inzulvencióba kényszerülhetnek abban az esetben, ha nem tudnak szállítani vagy nem tudnak a minden bizonnyal emelkedő kursusokon kigyézni. Más a helyzet azoknál, akik ténylegesen csak kocsizást bonyolítottak, akik személyi biztonságukat nem biztosították be egy ilyen álszerződéssel és akiknek se pénzügyi nincs a differencia kifizetésére, se pedig darabjuk, amelyet visszaadjanak. És ezen a ponton válik érthetelenné a Szalámi-konzorcium egész magatartása, mert amíg az egyik oldalon a legnagyobb elővigyázatosságot tanúsították, addig a kocsizók fölveteléről, illetve a részvények kifizetéséről érthetetlen könnyelműséget követtek el. Aki csak kevéssé ismeri a tőzsde mai helyzetét, nem tud magyarázatot adni arra, hogy milyen alapon adott a szindikátus 4900-5000 Szalámi-részvényt a budapesti piac ismeretlen, kis ügynekeinek, mi volt a konzorcium garanciája arra, hogy pénzüket egyáltalán visszalátják? A konzorcium tudatában volt annak, hogy lassanként olyan magas kursusokat jegyezhetnek, amilyent akar; a kocsizók leköltésének ideje óta több mint egy milliót emelkedett minden egyes Szalámi-részvény, tehát az történt, hogy miután négyszáz Szalámi-földzetre kaptak pénzt a kontremínöröktől, az ekként 125.000 koronáért eladott Szalámi-részvényeket 550.000 koronától kezdve ők vették meg. A megszerzett kontremínörökkel szemben tehát bonyolításkor nemcsak az árfolyamdifferenciát vesztik a konzorcium, szóval nem az 550.000 koronás eladási árfolyamtól kezdve emelkedő összegét, hanem elveszti a 125.000 koronától 550.000 koronáig terjedő, a kocsizóktól kifolyólag mutatózó 425.000 koronát is minden egyes darabnál. Érthetetlen az akkor, amikor a konzorcium bécsi igazgatója óvatosságában odáig ment, hogy egy cégnél lekötött és a Pénzügyi Központnál lebonyolított kocsizást egy heti kocsizásvessztéssel is fölmondott, csak azért, hogy a darabjai visszakérüljenek. Ezek után nagy kérdés tehát, végeredményben mit keres a konzorcium?

Törölni kell a Szalámi jegyzészt!

Egyrészt a csapdába került kontremín jagatása, másrészt a ring működése alapján ingatja meg a tőzsde tisztességébe és komolyságába vetett hitet. Hát nem szégyenletes közgazdasági abszurdum, hogy megtörténhetik:

a mai budapesti tőzsde négyszáznyolcvan milliárdra becsüli a Kereskedelmi Bankot, hétszáz milliárdra a Hitelbankot és nyolcszázötven milliárdra a Szalámi-gyárat.

A Szalámi-ügyet a hét folyamán föltétlenül le kell bonyolítani, nem a kontremín, hanem a tőzsde érdekében. A kontremínörök egyik része tönkre fog menni, annak jeléül, hogy lehet kontremínen is tönkremeneni. A másik rész viszont egyszerűen elmenekül, vett és eladott Szalámi-jait végkép a konzorciumra hagyva. A harmadik rész kiegyezik és szállítani fog. Ellenben

a Szalámi a költözési szabályok tizenharmadik szakasza értelmében ki kell, hogy kerüljön a tőzsdei forgalomból,

mert nem tőzsde az, nem értékmérője a gazdasági életnek, ahol a Magyar Szalámit többre becsülik, mint a Magyar Általános Hitelbankot.

Bud miniszter bizik a tőzsdei árfolyamok javulásában

(A Reggel tudósítójától.) Bud János a pénzügyi helyzetéről szombaton tájékoztatta Korányi bárót, a tőzsdei helyzetet orvoslása azonban ezen a tanácskozáson egyelőre csak mellékesen került szóba. Gazdasági körökben föltűnést keltett, hogy azok a tárgyalások, amelyeket Bud miniszter kezdett meg a tőzsdei intervenció ügyében, az elmúlt héten nem folytatódtak. Ennek oka az, hogy a bankvezérek, megállapodásukhoz képest, csak akkor tesznek majd Bud miniszternek előterjesztést a további intézkedésre vonatkozóan, ha ennek komoly szüksége merülne föl,

más szóval, ha a kormányának az az elhatározása, hogy a leromlott tőzsde helyzetén segíteni akar, önmagában nem mutatkoznak elegendőnek a helyzet megjavulására. A Reggel munkatársa egyébként beszélt erről a kérdéssel Bud János miniszterrel,

aki a következő érdekes kijelentéseket tette:

— Nem szeretek tőzsdei kérdésekről nyilatkozni. Helytelenítem ugyanis azt, hogy a sajtó állandóan foglalkozik az esetleges tőzsdei in-

tervenció lehetőségével. Az erre vonatkozó híreknek nincs konkrét alapjuk, mert hiszen döntés még semmiféle irányban nem történt.

A tőzsdei intézkedések kérdése egyelőre a bankok magánügye, amelybe a kormánynak nem lehet hivatása erőszakosan beavatkozni.

Arra a kérdésre, hogy milyennek látja a tőzsde legközelebbi jövőjét, így válaszolt Bud miniszter:

— Ismétlem, nem kívánatos, hogy a sajtó nap-nap után foglalkozzék a tőzsdei intézkedések ügyével, inkább örüljenek annak, hogy egyes komoly értékekben, amelyek jelentékeny nemzetgazdasági változt reprezentálnak, az árfolyamok mégis javulóban vannak.

Bizom abban, hogy ez a javulás tartós lesz

és az árfolyamok tényleges értéküknek megfelelő módon stabilizálódnak fognak.

× **Mi van és mi lesz?** A tőzsdei események időjósának mindenképen kellemetlen föladat jut ezuttal osztályrészül, ismét a nagy apparátussal beharangozott hosszijelenségektől kell ugyanis megóvunk a publikumot. A „ringelés” kora következett el, ami kétségtelenül egészséges tünet, mert azt mutatja, hogy van még pénz a tőzsdén. Nyolce-tíz papírt „ringelnek” egyszerre, ami mindenképen kellemes azoknak, akik ezekben a papirokban legalább kezdenek pénzüket növértékéhez közeledni. Egyéb haszna ennek a tőzsdeműtételnek mindössze abban nyilvánul, hogy a hivatásos tőzsdések közül vagy besszisták, vagy a hosszisták keresnek, vagy megmarad a vásárlóknak a papír, vagy eladják a kontremínöröknek aszerint, hogy ki győzi tovább pénzzel, papírral és ideggel. A nagy villamossági és közlekedési hossz indokolt a belső érték, sőt jövedelmezőség szempontjából, de semmiesetre sem indokoltabb, mint a Cukor- vagy Magyar Hitel-, vagy Izzó-, vagy Spódium-, vagy Ofa-hossz volna. A legelső papírok emelkedése legalább is oly mértékben szükséges, mint mondjuk a Vasmegyei Villamosé és miután a nagy papírok nem emelkednek, a fölhatott értékek sem tartják sokáig árfolyamukat. Mert a ringelők igazán nem az a szándék vezet, hogy megszeressék, mondjuk, a Miskolci Villamos egy jelentékeny részvény mennyiségét, azt maguknak megtartsák és beleüljenek valami formában az általuk kiválasztott iparvállalatba. A cél azonban kizárólag az, hogy a fölvásárolt részvényekhez erős kontremínit kapjanak, azt földzésre kényszerítsék, a maradékot pedig a milliófereknek magas áron kímérik. Nem valószínű azonban, hogy a korábbi ringelésen, mint például a Pallason, Buron és most a Szalámin erősen elvészett kontremín még egyszer bevalható olyan részvények adásába, amelyeket nem lehet Bécsből megszerezni. A részvénytőzsde többi papírjában nagyobb kilengési okot nem találunk.

× A magánforgalom ezuttal végre valamelyes üzletet eredményezett. A „ringelés” középpontjában álló villamossági papírokban kétségtelenül élénk üzlet került lebonyolításra, mivel a Szalámi-kontremín elvérése most már minden ringeléshez nagy bizalmat és széles véleményvásárló táborot teremt. A Trustól 200-205 között keresték komoly kezek, Novábon 145-147 között bankügynökök vevőként jelentkeztek, míg a többi kisebb villamossági papírosra zártai árfolyam fölött pénz mutatkozott. Annál kisebb érdeklődés volt a bankrészvények és általában a bécsi papírok iránt, mert a piacon kialakult az a meggyőződés, hogy a Bécsben is jerezett papírokban egyelőre alig következhetik be javulás.

Intézeti fehérművek

Székelv Jenónél IV. Kammarmayer Károly-utca 2. szám alatt (Szervita-tér sarok)

SAKORVOSI rendelő vár- és nemibeteg részére. EZÜST SALVARIAN OLTÁS

Rendelés egész nap. Rákóczi-ut 92. I. em. 1. Rókussal szemben

STOEWER Kérjen ajánlatot a vezérképviseletől: V. Vilmos császárt-ut 60. Telefon 48-65
az írógépek királya

Magyar Agrár- és Járulékbank Rt. vetőmagosztálya

Budapest, V. Náder-utca 16. — Telefon: 72-01

Sürgönycim: Agrár Budapest
Vesz a legmagasabb napi áron föl: cre- és lucernamagot és egyéb gazdasági magvakat. Mintázott ajánlatokat kér

Télikabátok, férfiföltönyök, felöltők vevőktől átvéve, jutá-nyos árakban, kedvező fizetési föltételek mellett. SKALLA TESTVÉREK, Belváros, IV. Hajó-utca 3. sz. Telefon 199-04

× Bécsben tíz év óta nem volt a pénz olyan olcsó, mint ma. Bécsből jelenti telefonon A Reggel tudósítója: A tőzsde bágyadtsága, a deprimált hangulat főleg a Daimler-gyár fizetési nehézségeire vezethető vissza. Szombaton, azán vasárnap nagy fölelemben évi 15%-ért kínálják a pénzt, ami rekord olcsóságot jelent. Tíz év óta ilyen olcsó pénz nem volt a bécsi piacon.

× A ringek ringje. Érdekesnek tartjuk fölemlíteni a Szalámi-ügygel kapcsolatosan egy 20 év előtti leghatalmasabb ring történelmét. Husz év előtt Morganék vásároltak Northern (elsőbbségi részvények) részvényeket. A közönség abban a tudatban, hogy a törzsrészvények kevesebbet érnek, mint az elsőbbségi részvények, 100 dolláros árfolyamon adta a Cmmnon-részvényeket, amelyeket később a közzönség 100 dolláros árfolyamon adta a közzönséget a részvények árfolyama 100 dollárról körülbelül 900 dollárra szökött. Berlinben is óriási piaca volt a Northern-részvényeknek és Berlinben vásárolták, Newyorkban eladták a részvényeket kis különbözetre arbitrage utján. A hajóutnak 6 napi tartama alatt rengeteg vagyonok veszték el. Az amerikai cégek, amelyek nevükre és becsületükre adtak valamit, megjelentek Morgannál és könyveik bemutatása mellett rendelkezésükre boesátották vagyonukat, hogy csak nevüket megmentseék. És Morgannékkal meg is egyeztek. A Morgan-vagyonnak tekintélyes és hatalmas tényezője ebből a tranzakcióból származott.

Szeptember 26-án jelenik meg a

TŐZSDEI KURIR

pénzügyi és közgazdasági ujság

Szerkesztik:

Békeffy Géza,
Kósa Miklós
és
Róna Lajos

Ára 5000 kor.

MŰBUTOR

ALAP. 1885

LAPIDES

RÓZSA-UTCA 72

IRODABERENDEZÉS

KOCH
KÁLYHAI
KITŰNŐEK

KOCH JENŐ KÁLYHAGYÁRA
Budapest, Szondy-utca 53. Telefon 8-69

SZÍNHÁZ MOZI

Ami az Intim Pistából kimaradt

Mondja, kedves Intim Pista,

nem érez valami hangulatváltozást?

— Amíg a Magyar Hírel 490!
— Azt hittem, leszokott már a tőzsdéről. Kecskeké legelnek majd a Szabadság-téren és maga ábrándos fiatalember, még hátulról kezdi az újságokat olvasni. Nem a börzéről van szó, a színházról. Még gyöngéskék a pénztári jelentések, de mintha újra érdekelni kezdené a színház a népet. A nép, az istenadta nép, kíváncsi annak nőihölgy része, lespórolja a kosztipénzből, a tüpénzből, a szerlempénzből a színházjegy drága árát és

— ...siet a színházba!
— Még nem siet, de úgy tesz, mintha menne. Az igaz, hogy néhány nagyszerű produkcióval kezdődik ez a baljóslatu szezon. A startnál három művész mutatott remek formát: Somlay, Szerémy, Rátkai.

— Szó sincs róla!
— Ne szóljon bele, fam, most komolyan akarok beszélni. Megrázó művész ez a Somlay; a „Haláltánc”-ban európai értelemben is igazi zseni, aminő csak ritkán születik. Mennyivel jobb, színesebb, izesebb anyag, mint a világ-hírű németek, akikkel látszólag rokonságot tart a művészte. Azok bravuros komédiások, elbűvölő artisták, akik verejékekkel, kintóddva, a Reinhardtok ostora alatt dolgozzák föl magukat azokba a magasságokba, ahová a mi Arthurunkat az ösztöne, a zsenije, sugárzó intelligenciája, oly könnyen röpitte föl. Ösztönös zseni, ma egyedülálló itt a mesterségében, nem hiába Ady Endre kedvence volt minden magyar színészek között.

— Nem Ady a fontos, a reklám!
— Esze tokja. Az igazság a fontos, ami kijön végül, a reklám dacára. Nézzen körül az ugynevezett starok között, a nemzet milliárdos napszemcsái között, hát van egy is, aki utánacsindálja, amit Szerémy a „Cseresznyés-kert”-ben? Micsoda drága, finom, nagy ember! És hogy csuszatták az elmúlt szezonban Rátkai Marcit, aki pedig békebeli aranyérték, új kedvenceket fedeztek föl, új operette komikusokat és láncosokat népszerűsítettek és ime, két nekivaló szerep: a „Párisi lány” (nem rajta mult, hogy nem kellett a publikumnak) és a „Drótostót” klasszikus zsidója, hol vannak a többiek és hol Rátkai mindnyájuk fölött. Olyan az igazi tehetség, fam, mint a gumilabda. Ha magát földhöz vágják, akkor...

— Kampec.
— Ugy van! Ha egy lehetséges színészt, író, művészt földhözcsapnak, annál magasabba ugrik. Rátkai, lássa, még kiérdemli a magyar Paltenberg címet, amelyet ime, előlegezünk neki.
— Maga csak tudja, mivel lehet a színészt főzni!

— Előleggel. A közönséget pedig ma, úgy látszik, csakis jó magyar vigjátékkal. A „Karamazoff”-premier-lazajlása után kezdik a Nemzetiben Csathó Kálmán darabját próbálni és október 24-én kötik a házasságukat először — az égben. A finom, elmés, igen józsu darabban Pest minden gavallérja magára ismer. Különböző férfitípusok vonulnak ugyanis föl, az egyik, aki semmiáron sem akar házasodni, a másik, aki mindenáron házasodni akar, a harmadik, aki csak szórakozni kíván és mind asszonyt visz a házhoz, csak az nem, akinek egyetlen ambíciója, hogy férj legyen.

— Na, akinek ez az ambíciója, kérem...
— Essen inkább a Szalámi-kontremintbe! De ha már az államilag szándék színházaknál tartunk, megsugom magának, hogy Sándor Erzséki tegnap, vasárnap, sürgönyözött Berlinből Márkus Lászlónak és bejelentette, hogy szerdán este érkezik és esütörtökön már résztvesz a „Mirandolina” próbáján. Nem olyan forrón cszik a levelet, mint ahogy főzik. A szelístekekkel való tárgyalásokat e hét elején fejezik be, a művészek azonban az anyagi vitás kérdések befejezéséig is résztvesznek az összes próbákon.

— Hja, az operisták!
— Bizony, megérdemlik, hogy a közönség, amely különben az eddigi előadásokon meg-

töltötte az ország első színházának nézőterét, extra is összecsupja a tenyerét: pályájukhoz méltó, derék emberek!

— Éljen! Éljen!
— A Vigben a harmadik bemutató — hétfő meg sem állnak, hogy teljes repertoár álljon a rendelkezésre —, Verncuil „Haragszom rád!” című vigjátéka lesz, amelyet ma kezdé- nek próbálni. Az aranyos párisi darabot Szép Ernő fordította és Góth rendezi. Ezután jön ki október végén és néhány hét múlva egy- idejűleg próbálják Móricz Zsigmond „Vad- kan”-ját, amelyet az ifju Bródy Pál rendez, aki csudagyerekszámba megy, lévén 24 esz- tendős.

— És máris...
— Csakis. Október 12-én, a „Nótás kapitány” premierje napján kezdik próbálni az „Üveg- cipő”-t.

— Kik a „Nótáskapitány” primadonnái?
— Pécsi, Biller, Fejes. És ha már primadon- nőkről állok le hegyeddel beszélni: Lábass Juci gyönyörű villát vesz Leányfalun. A Fő- városi Operettszínházban a „Drótostót” pre- mierjén bezéltte el nekem ezt, ahol elszakította vadonatúj keztyűjét, úgy tapsolt Rátkainak, sőt Billernek is, aki külön, édes pukkedlivel kö- szönte meg Juci orációját.

— Könnyű nekik!
— Hát könnyebb, mint Faludi Jenőnek. Négy színház, a mai zord időkben. No, de dőgoznak is, mint a bányászok. A Magyarban a tegnapi első rendező próbán már minden szereplő kívül- ről tudta a Shaw-darabot. Bajor Gizi elmondta az egész Johannát elejétől-végig, hibátlanul. Utána pedig három magyar szerzőre került sor, egymásután, Kodolányi János, Fazekas Imre és Pásztor Árpád színművére. És decemberben Szomorú Dezső.

— Ó, erre gyorsan egy pletykát kérek!
— Gyerünk! A karsu és szőke dízót, aki a télen már szerepet is kapott egyik fővárosi ope- rettszínházban, karrierje ormán szörnyű pech érte. Az a tőzsdés fiu, aki érte élt, posonokat szenvedett és párbajozott, szóval a vőlegénye volt, a börze Markó-utcai depandanszába került. Az ifju csalt, hogy szeressen és a dízóznek, a zajos barátság után csupán 200 nála felejtett, semmit érő Szalámi-részvénye maradt, mint a mult szép emléke. Ezt is a mult hét péntekjén találta meg. És akkor kiderült, hogy mind a fogházig szerelmes tőzsdés jól gondoskodott mennyasszonyáról. A 40 darabra összevont Szalámit a karsu és szőke kisasszony 64 mil- lióért adta el... Amelyhez hasonló lyúkat ki- vának, hölgyeim...

* A „Haláltánc” és a „Csókoljon meg!” hete a Renaissance Színházban. Két új darabot és két hatalmas siker van módjában a Renaissance Színháznak e heti műsorára tűznie: Strindberg „Haláltánc”-át és a „Csó- koljon meg!” című pompás vigjátékot. Mindkét darab- ban a bemutató szereplői Somlay Artur, Forgács Rózi, Gellért Lajos, illetve Somlay Artur, Simonyi Mária, Bőrey Ernő, Maklary, Harsányi stb. Csütörtökön a „Vera Mireova” Simonyi Mariával, vasárnap délután félhétvárákkal a „Zöld lift” című bohózat.

* Darvas Lili páratlan „Sasfők”-ja e héten ötször szere- pel a Magyar Színház műsorán. Kedden „Froufrou”-t, pénteken a „Tűzek”-et ismétlik. Vasárnap délután „A kis lord” megy mérsékelt helyarákkal.

* A Városi Színház heti műsorán hétfőn a „Parasz- becsület” és a „Bajazzók”. Kedden „A büvös vadász”, szerdán „Liliomfi”, csütörtökön, pénteken, szombaton és vasárnap este „A mikádó”, vasárnap délután „Traviata”, következő hétfőn „Mignon” kerül színpadra az Operaház legkiválóbb művészeivel.

Győződjön meg, hogy
ELKÁN ÉS GERŐ
szőrmebundái
a legkiválóbbak és legolcsóbbak
Andrássy-ut 27

Hő- és sárcipő kapható, javítható
Esőköpeny 350.000 K-tól
Neumann Géza VI. Nagymező-utca 50. szám
Desszei IV-utca 50.

* A „Cseresznyés-kert” és a „Bunbury” váltakoznak a Vígsház heti műsorában. Vasárnap, kedd, csütörtök, szombat: „A cseresznyés-kert”. Hétfő szerda, péntek és vasárnap: „Bunbury”. Vasárnap délután az „Ördög”-öt látszák.

* Minden este a „Drótostót”-ot adják ezen a héten a Fővárosi Operettszínházban. Vasárnap délután a „Három grácia” kerül színpadra.

* „Liliomfi” szerdán kerül színpadra a Városi Színházban a Nemzeti Színház kiváló együttesével.

* „Kreutzer-szonáta”, a Belvárosi Színház nagyszerű művésze, a jövő héten hatszor van műsorán. Tilkos Ilonával, Törzsseel, Kerész Dezsővel. Szerdán „Charly” megy. Vasárnap délután „Charly” mérsékelt helyarákkal.

* Színház, Irodalom, Kabaré, hangverseny legjavát adja a Blaha Lujza-Színház parádés megnyitó műsora. Minden este rendez, vasárnap délután mérsékelt helyarákkal kerül színpadra.

* Sikerek sikere az „Árvácska” a Király-színházban. Minden este zsúfolt ház tapsol a diadalmas Zerkovitz-ope- rettel. Vasárnap délutánként mérsékelt helyarákkal a „Három a kislány”.

Kifogástalan új áruk reklámjairai

- Japónais műselyem 85 cm **78.000 K**
- Japónais tiszta selyem 90 cm **98.000 K**
- Crep de chine 100 cm **179.000 K**
- Selymes crepe marocain mintás 100 cm **185.000 K**
- Double flanel 1a 70 cm **59.000 K**
- Nyomott flanel 1a 70 cm **49.000 K**
- Függöny ettamin, azsuros 150 cm **47.600 K**

Gunner Tolmács és Marina Bell
Főszereplésében
Nick Carter kisasszony
dráma 6 felvonásban
A Kamarában
Elinor Glyn regénye **Hat nap** Filmregény 7 felvonásban
Főszereplők: Corine Griffith és Frank Mayo
Előadások 8.30, 9.30 és 10 órákor

VI, Révay-u. 13 **KIS KOMÉDIA** Telefon: 14-22
Ma az évadnyitó műsor. **Rott és Steinhardt** főléptével
Az új házmaster és **Faust II.** Thell bohózatokban.
Kezdeté pontban 8 órákor

MOZGÓKÉP OTTHON
Constance Talmadge:
„XSUZSIKÁN... DRÁGA...”
amerikai vigjáték 6 felvonásban
„HAT NAP...”
Elinor Glyn regénye 9 felvonásban. Corinne Griffith és Frank Mayo a főszerepben. (Goldwyn-Deák film)
HIRADÓ
Előadások kezdete naponként 4, 6, 8 és este 10 órákor

Nem bánja meg, ha megveszi és elolvassa Smith: Egy tangeri éj
című szenzációs detektívregényt
Kapható minden lapárusítóban

Salamon Béla
Liptai Imre bohózatában
Terézkörúti Színpadon
Kezdeté 8 órákor

Balthazár püspök október 15-én újra Newyorkba indul

Most tanult meg angolul, hogy az amerikaiak szívét is megnyerje

Debrecen, szeptember 21.

(A Reggel kiküldött tudósítójától.) A tisztán-tuli református egyházkerület püspöke, Balthazár Dezső október 15-én

második amerikai útjára indul.

Addig pedig kint él elzárkózva a tanyáján. A tudós püspök ugyanis angolnyelvű beszédeire készül. Hogy egyházának tönkrement, híres intézményén, a debreceni kollégiumon segíthessen, öregedő fővel, ötvenesendős korán tul, rágott neki a püspök az angol nyelv megtanulásának, angol egyházi beszédeket készít, hogy ne csak az amerikai magyar protestánsok, hanem az angolnyelvűek szívét is megnyerje két-háromhónapos kint tartózkodása alatt.

A debreceni kollégium igen nagy anyagi válsággal küzd.

A háboru előtt rengeteg vagyona volt: 17 millió aranykorona, amelyet az akkori viszonyoknak megfelelően, legelőszerebben jelzáloghitelbe adott a gazdasági tanács. A háboru a mezőgazdák anyagi helyzetét egyszerűen fölrendítette, a kollégiumnak a jelzálogos adókat mind kifizethették adósságaikat, a kollégiumot előntötte a visszafizetett, immár kamatozatlan töke. Gyümölesözést kellett tehát ennek a tőkének keresni, a

17 milliót hadikölcsönbe fektette a gazdasági tanács és így a kollégium létfenntartási vagyona megsemmisült.

Ezen az immár elvesztett alapvagyonon kívül

hozzájárult a sok kollégiumi intézet költségeihez Debrecen városa, az egyház, meg az állam is. Mindezek azonban régi támogatásukat valorizáció nélkül adták a legújabb időkig. Csak nemrégiben emelte ezerszeresre a város, meg az egyház a maga segélyét. Az állam azonban nem valorizálta a támogatását. Pedig az állam ingyen használja egyetemi célokra a kollégiumi törzspületeit. A bérfizetésre irányuló kérést az állam nem teljesíti. Sőt, eddig a gimnázium és tanítóképző tanárainak csak a törzsfizetését adta a kollégium, a pótlékokat az állam; most az állami részből is visszahárult a kollégiumra 23% és ez rövidesen 50%-ig fog emelkedni. Így 224 milliós többletkiadás jut a kollégiumra, amelyet nem tud honnan fődözni. Egyéb alapok vagyonát eszi, azokból vegetál a reformátusság hajdani büszke intézménye s az elmondott bajaihoz

a tiszadadai kétezerholdas birtokát is ki-kezdte a földbirtokreform.

Mint Elek Imre, gazdasági tanácsesi jegyző mondja A Reggelen, Tiszadada környéke tele van nagybirtokokkal. Az igénylőknek azonban nem az Andrassy-, Desewffy-, Szomjas-, stb. birtokokra van kedvük, hanem a kollégium igazán közeeleket szolgáló földjére. A kalvinista egyházi és művelődési intézmények nem rendelkeznek mérhetően alapokkal, mindent a hívek adója tart fenn. Ha nem sikerülne Balthazár útja, a Nagytemplom híres Rákóczi-harangja megkondulhat az ősi kollégium fölött...

Kilián Zoltán.

A Jutaipar Részvénytársaság pénztárnoka ellőversenyzett és elkártyázott százmiliót

Másfélmillió korona veszteség kergette sikkasztásba

(A Reggel tudósítójától.) Az elmúlt hónap végén a Magyar Jutaipar Rt. régi, kipróbált pénztárnoka, Kozma Béla hirtelen beteg lett. Erős influenzáról panaszkodott és néhány nap szabadságot kért. Szabadságának letelte után azonban nem jelentkezett és eljött sem adott magáról. Gyantut fogtak és rovan-esoltak és akkor derült ki, hogy Kozma pénztáros körülbelül

százmilió korona hiány hátrahagyásával tűn el nyomtalanul.

Érthetetlennek tetszett a Jutaiparnál a régi tisztviselő sikkasztása, akit komoly, jóra való embernek ismertek. A Munkácsy-detektívcsoporthoz arról értesült nyomozás közben, hogy a sikkasztó vidéken bujkál. Megfigyelték a lakását és szombaton rá is jöttek arra, hogy gazdaszonyánál egy asszony jelentkezett levéllel, amelyben a pénztárnok fehéreműt kért. A levelet hozó asszonyt követték a detektívek és egy mellékutcában várakozó Kozma Bétát el is fogták. A pénztárnok részletesen elmondotta a főkapitányságon sikkasztásának történetét. Volt — mondotta Kozma — másfél millió megtakarított pénze és szerencsét akart próbálni. Kiment a lőversenyre. Egy délután elvesztette ezt a kis tőkét és másnap bántotta a veszteség,

kölcsönvett a pénztárból néhány milliót, abban a reményben, hogy visszanyeri a pénzt és azonnal minden nap veszett néhány milliót, úgy hogy végül már ötven milliót sikkasztott. Ekkor merész elhatározásra szánta el magát, sok milliót vett magához, leutazott Siofokra, elment a kaszinóba, de a kártyával sem tudta a sikkasztott összeget visszanyerni, elvesztette minden pénzt és ekkor vidékre szökött, különböző városokban bujkált egészen addig, amíg el nem fogták. A sikkasztó pénztárost vasárnap délben tartóztatták.

Opera étterem és Vezeklő-Pince étterem

VI, Andrassy-ut 25

Ujjonnan átalakítva a téli
idényre megnyit!

Az Opera-Etteremben Dandus cigányprímás, a náta- király muzsikál, a Vezeklőben a bécsi Stimmungs- kapelle élen Bubi énekel.

Naponta a halászlét és a halkülönlegességeket Bucky Péter vendéglős és szakács személyesen főzi. Naponta Bucky-féle ételkülönlegességek lesznek felszolgálva. A félmelenen külön éttermek állnak a n. é. közönség rendelkezésére, ugyanott zongora és bar itatok. Angol barmester.

TIVOLI

Alice Brady szenzációs alakítása:

Harc a leopárdal

Fix-Fox slágerburleszke: Kettőn egy nadrágban
A velencei karnevál

Francia bohém történet 6 fölvonásban
Előadások: 12.6. 128 és 1210 órákor

Férjhez

adandó leányának paplant
addig ne vásároljon, mert mi

Adunk

saját készítményű „Ideál” pap-
lant, igazán jó minőségűt.

Minden

kivitelben és ne hallgasson
hangzatos, meglepő hirdé-
tésekre. Felhívunk minden

Leányt

asszonyt, ha paplant akar
vásárolni, menjen a szakma leg-
nagyobb paplangyarába,

Sándor paplangyár, főüzlet: IV. Kamer-
mayer Károly-utca 1. Gyár: IX, Üllői-ut 31

Sár-, hó- és tornacipők

a 100 éve fennálló világhírű Reithoffer-cég gyártmányai

la tornacipő gumitalppal 30-35 36-40 40-46 számig
60.000 75.000 85.000 korona

tornacipő vastag gumitalppal 30-35 36-40 40-46 számig
80.000 90.000 110.000 korona

Tornacipők valódi bivalybőrrel minden színben

Az eredeti syéd torna szoknyanadrág készítője

SCHÄFER-cég, Budapest I, Döbrentei-tér 4-6. Tel. 5-71
Kereskedőknek engedély. Vidékre utánvétellel

VÉR-, BŐR-

és nemibetegségeket győ-
keresen gyógyít 30 évi ta-
pasztalat alapján dr. MITZGER hírneves intézete Budapest,
József-körút 3. Legújabb „Salvarsan”-oltások. Vérvizsgálat

Régi csillárok

fölújítását
és becsesítését
csillárosztá-
lyunk eszközli.

Általános Gázizzófény és Villamossági Rt.

Budapest VII, Vörösmarty-utca 5. szám

Piöceki VIII, József-körút 44 * VIII, Baross-utca 52. sz.

Nagyszabású
mintatérmeinket
tekintse meg!

MOZI

Anatole France és a film

Egy színész, aki beleőrült élete legnagyobb szerepébe.

Kevés művészetet dicsekedhet ma olyan hatalmas publikummal, mint a mozi. Az ósrégi művészetekkel szemben azonban egyúttal rengeteg ellensége is van a filmnek, amelyet sokan nem akarnak elismerni, méltányolni és befogadni. „Bűn és könnyelműség lenne Ovidius, Rembrandt neve mellett, mint klasszikust emlegetni a tömegizlésteleneknek, a filmnek valamelyik hangos reklámmal dolgozó profétáját” — ezeket a szavakat adja Anatole France szájába egyik párisi revülap, valamelyik művészeti vita alkalmából, amelyen szóba került a mozi és a film is, mint művészet. A nagy cinikus, France, aki pedig igen nagy élvezettel merül szociális problémákba, nem becsülte a filmet, nem ismerte el szociális jelentőségét és főként az ellen tiltakozott, hogy a film művészet.

A párisi Ciné-Miroir-ban olvashatjuk, hogy akadt egy film, amelyhez hosszas vita és rábeszélés után sikerült elcsalni az ősz író. France megnézte Abel Gance „La roue” című filmjét,

a legnagyobb francia filmet.

Az előadás után természetesen siettek meginterjúválni a világhírű író, aki a Ciné-Miroir szerint kétségtelenül erősen a La roue hatása alatt állott. A szaggatott beszélgetés közben France többek között ezeket mondta:

— Tévedtem, amikor nem ismertem el filmet az abszolút művészet határára belül. Most láttam, hogy nem az anyag által nyújtott lehetőségekben volt a hiba, hanem a megrendezésre dolgozó „szobrászokban”, a filmrendezőkben.

A „La roue”, amely a film történetében a legnagyobb részben fordulatot jelent, egészen különös, megrázó, lebilincselő és hasonlíthatatlanul érdekes hatással volt a közönségre, ahol eddig csak jütszötték. Abel Gance-nak, a „halhatatlan rendezőnek” (Henry Barbusse nevezte így), hatalmas filmje „Szárguló kerék” címen került Budapestre.

S erre a filmre írónak és művészeknek a figyelmét kell fölhívni: nézzék meg és lássák: mennyire egyenrangú versenytársra a tökéletes film a költészetnek, irodalomnak, mint kifejező művészeteknek, ahogy ezt Párisban nem kisebb írók állapították meg, mint Pierre Benoit, Barbusse, Claude Farrère. S ez a film nemcsak költészet, művészet, szépség, nagyszerűség minden vonatkozásában és nemcsak legpompásabb propagandája magának a filmművészetnek, hanem szenzábilis finomságu, kultúri jelentéssel, színészeivel, rendezésével, valóban a világ irodalmának, közzömművészetének maradandó alkotásai között is igen előkelő helyet érdemel.

Meséje egy mozdonyvezető csodálatos élete, érzéki, lelki és testi győtrődései, haragja, megbékülése és halála. Az emberi életet, a boldogság fájalmát és a fájdalom gyönyöreit olyan szívről játszotta meg Séverin Mars, hogy beleőrült ebbe a szerepbe, Váro Andor.

Ramon Novano

Uj név. Az Orion menedzseli Budapestre Amerika szenzációs új filmbonvivántját, aki nálunk „A zenai fogoly” premieren mutatkozott be először. Most a leghatalmasabb amerikai filmben, a

„Scaramuch”-ban

fog a pesti közönség előtt szerepelni. Ramon Novano nevét hamar megjegyezte magának mindenütt a publikum, amely Amerikában százezrek inkább rajong érte, mint Rodolph Valentino-ért. Az Orion jelentette meg tavaly az első Valentino-filmet és az idén bemutatja „Buster Keaton”-t. Most a legnagyobb amerikai bonviván következnek: Novano, akinek a nevét pár hét múlva mindenki emlegetni fogja.

Ó, Páris...

A hat legjobb amerikai film közül az egyik.

Góth Sándor, G. Kertész Ella, Gombaszögiék, Dénes György — majdnem az egész Vigaszínház itt van. A közelükben Karinthyék ülnek. Egyik jobboldali páholyban Becker Bébi a férjével. Mindannyian a „Zaza” kedvéért jöttek moziba.

Cinédi premieren mutatta be a Corv. Színház a „Zaza”-t, amelyet az amerikai Paramount-filmgyár dolgozott fölme, a cinszerepben

Gloria Swanson-nal, akit még egy szerepben sem láttunk ilyen kedvesnek.

A premér után igazat adtunk annak az amerikai filmbizottságnak, amely az 1923-ban készült amerikai filmek közül a hat legjobb film közt említi a „Zaza”-t. Ebben a filmben Gloria Swanson annyira finom, pikáns kedvességgel játszott a Odcon legfőbbőlőbb csillagát, hogy álladón „nyiltszini tapsokat” kapott. Csodálunk, hogy Páris cües szépségeit és hangulatait milyen tökéletes könnyedséggel vitte filmre amerikai rendező.

A „Zaza”-t a Rádus hozta Pestre. A Corv. Színház műsorát Gloria Swanson játéka kivált Kerpely gondokaszama, egy Agnes Ayres-film és Sugar J. Fitor pompás dírigálása emelte.

Budapest — francia filmen

Ezen a héten az Omnia és a Corso a párisi Gaumont-gyárnak egyik igen érdekes filmjét mutatta be.

„A gépmadár szárnyán”

a film címe és egy pilóta kricéek kirándulását vetíti vászra. Párisból Konstantinápolyig. Európa legszebb, legpompásabb vidékeit láthatjuk ezen a filmon és többek közt

Budapest panorámáját

is. A nagyszerű filmet a magyar Gaumont-cég igazgatója, Schubmann Antal hozta Pestre. A film a leghatásosabban projegálta külföldi államokban is a magyar főváros természetét.

Őszi program: házszabályrevízió

A községi választás jövő nyárra marad — A választások után Ripka kormánybiztos a Máv. elnöke vagy kereskedelemügyi miniszter lesz

(A Reggel tudósítója.) Az október 7-én összeülő nemzetgyűlésnek első feladata tudvalevően az lesz, hogy letárgyalja a fővárosi választásról szóló javaslatot. Így terjedt el az a hír, hogy a vita tulságos elhúzódása esetén *Bethlen a házszabályrevízió napirendre tűzésével s gyors megszavaztatásával igyekszik majd a fővárosi javaslat tárgyalását meggyorsítani.*

— A kérdésnek ez a beállítása — mondotta a Reggel munkatársának a kormánypart egyik tekintélyes tagja — teljesen helytelen. A kormány ugyanis tisztán lát abban, hogy

a házszabályrevízió napirendre tűzése, az ellenzék várható ellentállása következtében nemcsak hogy nem gyorsítja meg a fővárosi javaslat tárgyalását, hanem éppen ellenkezőleg, meg fogja lassítani. Ez azonban nem lesz ok arra, hogy a házszabályrevízió ne kerüljön belátható időn belül a Ház napirendjére.

— A kormány nem tartja sürgősnek a fővárosi javaslat tárgyalását elsősorban azért, mivel a választási mozgalmat csak akkor óhajtja megindítani és

a községi választást is csak akkor fogja kiírni, amikor a megélhetési gondokkal küszködő tömegek ki lesznek már vonhatók a szélsőséges pártesoportok izgatató jelszavainak befolyása alól, vagyis amikor Ripka kormánybiztosnak a köz-

ellátás megkönnyítését célzó programja — hosszú hónapok múltán és a tél kereseti és élelmezési nehézségeit leküzdve — az egész vonalon megvalósul. Ez a kormány véleménye szerint májusra vagy júniusra fog bekövetkezni.

május vagy június előtt tehát a kormány nem is gondol a községi választás kiírására. Ma már bizonyosnak látszik, hogy Ripka, akinek munkabírása és politikai megbízhatóságát a kormány nagyra becsüli, egyéves szabadságának lejártá után sem tér vissza a fővárosi gázgyár élére, hanem ennél sokkal előkelőbb és fontosabb pozícióba kerül. Nincs kizárva, hogy

Walkó Lajos, aki kimerültségére hivatkozva, már több ízben készült lemondani a miniszterségről, adja át Ripkának a kereskedelemügyi tárcát, de valószínűbbnek látszik, hogy a kereskedelmi vállalatok által alakuló Máv. elnöki állására kötik le majd szerződéssel a fővárosi kormánybiztosát.

Az a hír ugyanis, hogy a kormány öt éves szerződéssel kínálta meg Kelety Déncst, a Máv. mai elnökét, távolról sem jelöl meg a valóság-

szemhéjai s a nyitott ajtón keresztül hátra kiált:

— *Nikolai!*...
A következő percben furesa figura lép be az ajtón. Fehér vászonbrikszében és fehér orosz zubbonyban, mezelen lábszárait szennytől fekete bőrkamásiban s fatalpú sandálban, amelyben meztelenül pihennek barna lábujjai, pirosarcu, kopasz orosz lép be a szobába. Denikin generális adjutánsa, távoli rokona, orosz kozákozó, hófehér bajusza olyan hosszú, mint egy hőscinecéré, végei háromszorosan is csigába vannak bodorítva. Franciánul bemutatkozom, ő azonban tört németiséggel felel:

— *A generális nincs idehaza, különben sem óhajt nyilatkozni senkinek.* Tegnapelőtt is itt volt egy német újság tudósítója orosz ajánlólevelekkel, akkor sem volt idehaza, az újságíró éjjelig várt reá, amíg hazatért, de a tábornok nem nyilatkozott. A múlt héten jött baba Berlinből, ahol az Ulstein-céggel tárgyalt memoárjainak kiadása tárgyában, ezekből három nagy kötet már meg is jelent orosz, német és francia nyelven...

— *Ime...* — és megmutatja a diszkóteses orosz példányokat, amelyek a Denikin-hadsereg viszontagságos harcáról számolnak be a világnak. Azelőtt Belgiumban éltek, egyelőre Magyarországon maradnak, addig minden este, amíg a tábornok emlékiratainak megírásával el nem készül. Nyolcan laknak a világnak, a tábornok felesége és leánya, valamint apása, továbbá ő, az ezredes, a leányával.

Az utcán megtudom egy mesterlegénytől, hogy a tábornok nagyon népszerű a kis fürdőhelyen, reggelenként a nagybajuszu ezredes kíséretében hosszabb ideig sétálni szokott, azután pedig egész napra elitnik. Dolgozik. Irja a memoárját... (Egyed Zoltán.)

A prágai bíróság a Castiglioni-Bondy-pörben Castiglioni javára döntött

Prága, szeptember 21.

(A Reggel tudósítójának távirata.) Ismeretes, hogy Castiglioni ellen a pörök egész sorozatát indították meg hónapokkal ezelőtt bizonyos spiritusüzletekből támadt differenciák miatt. Fölperesék a Bondy-testvérek voltak, akik a bécsi bíróságnál sokmillió szokol erejéig pörölték Castiglionit. A bécsi bíróság a fölpereseket elutasította keresetükkel. A Bondy-testvérek a pörvesztés után a cseh bíróságnál kísérleteztek, ahol Castiglioni ellen megújították a régebben támasztott többmillió követelésüket. Egyben azt is követelték, hogy Castiglioniak Csehországban levő vagyonára a bíróság rendelje el a zárlatot. A cseh bíróság a Bondy-testvérek követelését elutasította.

Hogy él Denikin orosz tábornok Felső-Lellén az emigrációban

(A Reggel tudósítójától.) Az őszi napban pirosak a fák levelei. Haragos-zöld színe van a Balatonnak. A kis fürdőhely egymással épített villái közt lorkig erő porban és homokban fulladozva gázolnak a lovak, végre megállnak egy kert előtt, amelynek mélyén száraz kukoricakarók és diadalmasan nyíló sárga napraforgók között kis zsindelyfedelű házacskák áll. A hosszú, egyenes ösvényen néhány perenyi út az eldugott házig, amelynek homlokán plébából kivágot betűből csillog a napfényben a villa neve: *Fecskefészek*. Itt lakik kíséretével és családjával Denikin orosz császári tábornok, 1921-ben még reménye a cári uralom híveinek, aki utóljára lengette meg kezében az ellenforradalmi fehér zászlaját. A kopott kis villa verandáján senki sínes. Egy tálcán piros paprikát és paradicsomot érlel a nap, egy szék támláján békés egyetértésben két fürdőző szárad egymással. A női piros és foltokkal teli, nyilván a kegyelmes asszonyé, Deauville-ban nem lehetne benne a strandra kilépni, de Lellén is csak elhagyott helyén a kék Balatonnak. A férfitríkó hajdan fekete lehetett, most már szürkére szívtá ki a nap, a szégye azonban hófehér. Elköhintem magam; sehol senkisé. A nyitott ajtón keresztül belépek a szobába. Közepén egy nagy asztalon könyvek, néhány orosz és angol újság, egy újságpapíron néhány szál dohány. Csukott ajtón kopogtatok, egy aggasztán lép be rajta, piszkos szürke civirahában, fején seiyem házi-sapkával, ijedten tekint reám. Franciánul szölok hozzá, értelmetlenül bámul reám és néhány orosz szót gagyog.

— *Je vou trois parler avec Monsieur le General...*

Ijedten rebbennek meg az agr petyhűt

Nagy Endre
új revülkonferánszal
Terézkörúti Színpadon
Telefon: 65-54

Henny Porten világfilm
Ali a ghettoból jött
Premier szeptember 26, Kamara-Tivoli

A gépmadár szárnyán
Repülőgépen Európa fölötti Londontól Konstantinápolyig
Nick Carter kisasszony
a Svenska-Flugvår mesterműve
GUNNAR TOLNAES és CARINABELL fészereplésével
146, 148, 1510 **OMNIA** 146, 148, 1510

Részletfizetésre adunk
gyermekköcsit, átalakítható gyermekszékot, gyermekágyot, kerli bútorokat, vesszőből és gyékényből fonva, fából és vasból, elegánsan festve és fényezve, nyugágyot, kerli ornyót és az összes kosárárukat.
NEEMANN GYULA, MAGYAR KOSÁRFONO N.T.
Főüzlet: V. Lípót-körút 15. (Vigszínházal szembe.) TEL: 62-96
Fióküzlet: I. Horthy Miklós-út 10-12. Telefon: József 86-77

A.S.C. Jeltü
milanói viaszgyufa
Vezérképviselő: Felber Géza; Főelárúító:
Deutsch Márkus & Fia
Wesselényi-úton 35. Telefon: József 106-36

VER-KO
IV. KER., MUZEUM-KÖRUT 33. SZAM
Gyermekcipők
főtételről megbízható minőségben

Sütétbarna	Fekete
27/29 208	27/29 195
30/35 248	30/35 228
36/39 fiu 310	36/39 fiu 280
36/39 kis női ... 328	36/39 kis női ... 298

Tip-Top, Mathan és egyéb külföldi gyermekcipők, torna-, sar- és hócipők

Gondolkozás nélkül

veheti most már a háziasszony a régóta megszokott és megkedvelt **FRANCK**-dobozt.
Az új barna-kék-fehér címkén különösen előtérbe lépnek a „valódi Franck-kávépótlék” ismertetőjelei, nevezetesen a „Franck” név és a „kávédaráló”, miáltal az utánzatokkal való megtévesztés lehetetlenné válik.
A „valódi Franck-kávépótlék” a kávédarálóval, a kávénak erőt, ízt és zamatot ad.

OSTENDE Café-Restaurant
Bákebelli vacsorák
VARJAS új műsorral

NYAKKENDŐHÁZ
IV. Kigyó-utca és Apponyi-tér sarok (Klotild palota)
Új helyiségünk megnyitása alkalmából:

Hálóing, galléros vagy kimonó fagon....	125 ezer K
Zefíring 2 gallérral	135 " "
Francia ruze ing, szines mintával	275 " "
Frakk ing közelével	275 " "
Selyem poptilno ing	495 " "
Lenvászon zsebkendő 4 drb.	225 " "
Dupla keménygallér divatos	85 " "
Ruganyos amerikai puhagallér	25 " "
Magánkötés nyakkendő 45, 55, 75, 100, 120 ..	120 " "

További példék: búlször-balapék stb., férfidivatruki!
Mindem 6 inghoz 1 drb. nyakkendőt a járdákba adunk!
Vidéki rendeléseket postafordultával utánvétel vagy a pénz előzetes beküldése esetén barmintva küldünk!
Meg nem felelő áruért az összeget azonnal visszaküldjük!
Áruink kizárólag elsörangú minőségűek!

?! 1 ing, 2 gallér, 1 nyakkendő, 1 úveg orosz kölni víz, 1 pár közelögomb } **250** ezer K
Új telefonszámunk: 71-71

VASÁRNAPI SPORT

Győzött válogatott csapatunk a németek fölött

Magyarország-Németország 4:1 (2:0)

A Fogl-gáton vérzett el a német csapat — Jeny volt a mezőny legjobb embere
Üllői-uti pálya — 40.000 néző — Bíró: Retschury (Ausztria)

(A Reggel munkatársától.) A nyolcadik német-magyar válogatott mérkőzés napsütésben az Üllői-uti pályára hatalmas közönséget vonzott. A sportrajongók ezrei azonban erősen csalódtak, mert

a magyar válogatott csapat már évek óta nem játszott olyan színtelenül és lélek nélkül, mint vasárnap.

Németország reprezentánsai olyan gyöngén szerepeltek, hogy egyenesen legalopozhatták volna a mieink, de erre semmi kedvet nem mutattak. Lelkesedést pedig közvetlen közelből tanulhattak volna, mert a németek technikai fogytékosságukat lendületes, sőt néha túlerélyes harcmodorral pótolták. Különösen Harder volt elemében, akinek egyszer még a nagyszerűen működő Fogl-gáton is sikerült keresztüljutnia és ekkor gölt is lött. Födöztesorunk közepes munkát végzett, a csatárok közül pedig csak Takács, Orth és Jeny elégtettek ki.

Jeny volt egyébként a mezőny legjobb embere.

mintaserü beadásaira azonban a belső csatárok nem futottak rá és így több góllövési alkalmat elszalasztottak.

Az első féldő.

Magyarok kezdenek nap ellen és azonnal a németek kapuja előtt teremnek, de Orth közel emeli ki a labdát egy rumliból és emiatt fölszabadul a német védelem. A magyar csatárok meg-megújuló támadásokat vezetnek, amelyeket a német bekkek idegesen szereznek le, míg a Fogl-gát a németek előretörései már a félvonalról utasítják vissza. Hét percnél kapkodó játék után a németek először jutnak el Zsák kapujához, majd egy szépen kidolgozott labdájuk jut el a magyarok terefelére, de off side miatt értéketlen marad. A 15. percben egy veszélyes magyar támadás Braun késedelemkedésén török meg. Ezután percben át csapatokdást látni csak.

Az első veszélyes magyar támadás a 23. percre esik, de a 6 méterről lövő Orthot erősen nyomják, úgy hogy Stuhlfaust még idejében menthetett. Rá egy percre hasonló a helyzet, de most is elmulik a veszély. Két perc múlva falsos labdák sorozata után, Braun kapu fölé lö. A 29. percben először lönek a németek a magyar kapu — mellé. Ekkor áll ki Zsák a kapuból s helyét Fischer foglalta el, aki azonnal Harder lövést kénytelen kivédeni. Rá egy percre már a németek kapuja előtt terem a magyar csatársor.

Az idő előtt kifutó Stuhlfaustot Szentmiklóssy ki-iriblizi és az üres kapuba tolja a labdát. 1:0.

Egy perc múlva a németek közvetlen közelről Fischer kezébe lönek egy gyöngye labdát. Pillanatok múlva Kalb, a németek legjobb játékosja sérülten elhagyja a pályát, de két perc múlva visszatér. A 42. percben Braun áll ki, mert orra rugták és helyébe Kohut lép, de már félperce múlva a Csibi újra egészséges.

A 42-ik percben egy veszélytelennek látszó labdát Rokken a kapu elé ad és azt Popp a saját hátlójába fejeli. 2:0.

A féldő végéig újabb értéketlen csapatkodás. Féldő: 2:0.

A második féldő

magyar támadással kezdődik, amelynek során Orth és Szentmiklóssy mutatnak szép kombinációkat. A 4. percben Takács a kifutó Stuhlfausttal összefut és a labda a hátlóba gurul. 3:0.

Jeny vezet ezután négy támadást. Majd a németek támadnak, de a kitünően játszó Fogl-testvéreken főnkadnak. A 12. percben Takács lövéseit Stuhlfaust védi.

A német boxolók megismételték bécsi győzelmüket Budapesten

(A Reggel tudósítójától.) Vasárnap délnben, 30 fokos hőségben, mintegy másfélezernyi közönség előtt az Üllői-uti pályán folyt le az

első német-magyar válogatott boxviadal, amelyen a németek megismételték bécsi győzelmüket.

Hét mérkőzés közül ötöt megnyertek, egy küzdelmük eldöntetlenül végződött és csak a nemzetközi versenyeken is megbízható Adler (III. ker.) győzött a magyarok közül.

A mérkőzések előtt Brill Alfréd lendületes szavak kíséretében a ringben átadta a német boxolóknak a szövetség nemzetiszínű selyemzászlóját, amelyért a németek vezetője, Max Böhm mondott köszönetet.

Részletes eredmény:

I. Légsúly: Adler (III. ker. TVE) — Dubbera (Köln). Mind a három menetben Adler volt a jobb, aki belső munkájával az állandóan tiltott ütésekkal dolgozó ellenfelet biztosan győzte le. Vadász Gyula rendkívül gyöngén bíraskodott. Arány: 2:0 Magyarország javára.

II. Bantamsúly: Erdős (MTK) — Domgörgen (Köln). A legszimpatikusabb magyar boxoló — Pillitz Nándor kitünő tanítványa — az első két menetben nagyszerűen dolgozott, a harmadik roundban azonban a fizikailag jóval erősebb

A 13. percben a németek a magyar kapu elé jutnak és Harder védhetetlen gölt lö. 3:1.

A gól után a németek frontba jönnek és sorozatos támadásokat vezetnek.

A 18. percben Orth nagyszerű kladásából Takács a negyedik gölt helyezi a németek hátlójába.

A 20. percben Szentmiklóssy megsérül, de a pályát nem hagyja el. Pár perc múlva az erős fizikumú Harder kiszökik, de Fischer az utolsó percben bravurosan ment. A mérkőzés végéig össze-vissza csapatkodnak a játékosok. Az értéketlen játék végére a közönség nem kíváncsi és csapatotul hagyja el a pályát.

A nivótlan mérkőzést Retschury több-kevesebb hibával vezette.

Gerhárd Lajos.

Budapest (II. osztály) — Stájerország. 3:0. (0:0). Bíró: Fabris (Jugoszlávia). A II. osztályú válogatott csapatnak az első féldőben méltó ellenfele volt a kitünő egyéni játékosokból álló stájer együttes. Az első féldőben Kupferschmid (Postás) és Seiden (UTSE) sérülés miatt kiállanak, akiknek helyét Urbán és Nehadowa (Busiparos) foglalják el. Az első féldő főrészt változatos mezőny-játékkal telik el, de gól nélkül végződik, ellenére annak, hogy játékosainknak kitünő gólhelyzetek voltak. Pipának, a „32” FC kitünő csatárának, egy, a tizenhatos vonalról irányított gyöngyörű lövését a kapufa tette ártalmatlanná. A második féldőben a stájerok erősen visszaesnek és a magyar csapat döntő fölénybe kerül. A 10. percben Kreiner, a stájerok középfödözete Seident közel löki el, a 18. méterről megérett szabadrugást Oláh védhetetlenül góllá értékesíti. A 30. percben Kovácsy passzából Pipa megszéri a második gölt, négy perc múlva ugyancsak Pipa lövi a harmadik gölt is. A féldő végéig a magyar csapat volt támadásban, míg a stájerok csak egyéni futásokkal kísérleteztek. A magyar csapat legakcióképe-sebb része kétségtelesen a csatársor volt. Pipa és Reiser voltak a támadások előkészítői, míg Kovácsy főként a mezőnyjátékokban tette hasznosát magát. Figyelemre méltó tehetség, a Föv. T. Kör. fiatal, apótermetű jobbszélsője, Praszko, aki váratlan helyzeteket teremtett. A védelem legjobb emberei Oláh és Zloch voltak. Benda kevés dolgát jól végezte. A stájeroknál különösen Rosner kapus, Orszó balfödözete és Kowanda középcsatár tűntek ki. Fabris bíró kevés hibát csinált.

Győzött a budapesti tartalék válogatott csapat Nyiregyházon Keletmagyarország válogatottjai ellen 4:3 (2:1) arányban.

Egyéb mérkőzések. Másodosztályú bajnokság: MAC — EMTK 1:1. — Harmadosztályú bajnokság: MAFC — Vérhalom 2:1. — Magyar kupa: KAC — BAK 4:1, KTE — BEAC 4:3.

Shroy ezredes lemond az MLSz elnökségéről, ha a kedd este összehívott anketen nem tud véglegesen megállapodni az egyesületi vezéremberekkel a nyílt profeszionizmus bevezetése ügyében.

Dr. Gerentsér mester vívóiskolái megnyitottak. Dr. Gerentsér László egyetemi vívómester vívó- és tornatermében — ellenére a szokatlan enyhe időjárásnak — már élénk élet uralkodik. A mester, akinek az utóbbi években föltünő sikerei voltak, az idén is mindent elkövet, hogy versenyvívóit győzelemre vezesse és a kezdőknek pedig kitünő alapot nyújtson. A mester (IX. Lónyay-utca 7) vívótermében dolgozik az egyetemi gárda, míg a VII. Csengerly-utca 68. szám alatti vívóhelyiségekben viv a ferencvárosi Nemzeti Atlétikai és Lovassport Egyesület, a Spárta Atlétikai Club és a Mercur Bank. Ezenkívül a mester mindkét teremben magántanítványokat is oktat. Érdekes, hogy Gerentsér mester versenyvívói közül dr. Posta Sándor világbajnok kezdte meg először az iskolázást. Dr. Posta a jövő évi európai vívóbajnokságokra készül.

A kerékpáros hegymászóhajnokságot a legérgebb kerékpáros egyesület, a Budai Kerékpár Egylet alapította és a szövetség megbízásából az idén is a budaiak rendezik. A bajnok aranyozott babérkoszorút kap.

Domgörgen súlyos ütéseitől többször a köteleire bukott s így csak eldöntetlen tudott kicrosszakolni, ami szintén kiváló teljesítmény. Erdős Sándor kitünően vezette a nehéz viaskodást. Arány: 3:1 Magyarország javára.

III. Pehelysúly: Neferger (München) — Vörös (Laport). Mindvégig nyílt és érdekes küzdelemben a német bajnok nagyobb állóképességével győzött. Krisztián jól vezette a meccset. Arány: 3:3.

IV. Könnyűsúly: Eckhardt (Hamburg) — Schreiber (Sparta). Eckhardt mind a három menetben — különösen biztos jobbkézes szvingjeivel — állandó fölényben van és megérdemelten győz az állóképes Schreiberen. Kankovszky korrektil bíraskodott. Arány: 5:3 Németország javára.

V. Welter súly: Müller (Köln) — Székely (Sparta). A hiszta angol stílusban dolgozó Müller a helytelen erőbecsütású Székely ellen biztos győzelmet aratott. Kengyelits jó bíró volt. Arány: 7:3 Németország javára.

VI. Középsúly: Riecke (Hamburg) — Ostermann (III. ker. TVE). A két keménykötésű ellenfél vad harcban gyurta egymást és a harmadik menetben Riecke bebiztosította magának a győzelmet. Pillitz Nándor biztos kézzel vezette a küzdelmet. Arány: 9:3 Németország javára.

VII. Kisebbsúly: Nispal (Berlin) — Frank (TTC). Frank az első két menetben okosan operál jobbkézes croche-ival, de az utolsó roundban ő sem bírta „szufflá”-val és erősen verezzo, vesztesként maradt a perondon. Kankovszky Arthur hibátlanul bíraskodott.

Végeként Németország győz 11:3 arányban.

Az UJKK 40 kilométeres országúti versenyét Sofesik (Törökvis) nyerte meg 1 óra 15 perces kitünő eredménnyel Szilágyi (MTK) előtt.

A Világosság KK 100 kilométeres házi bajnokságában Schmidt Sebestyén, a multkori országos bajnokság győztese, futott be elsőnek 3 óra 42 perc alatt Ladányi és Szécsényi előtt.

Uj rekordok az atletikai csapatbajnoki viadalon

(A Reggel tudósítójától.) A német-magyar válogatott futballmérkőzés erősen rontotta a Margitszigeten eldöntésre került csapatbajnoki viadalt, amely nagyobb közönséget érdemelt volna. Az egyes klubok a legkiválóbb atletáikkal vetik részt a küzdelmekben, amelyek során

több új országos, kerületi és ifjúsági rekord született.

Részletes eredmények:

I. 4x100 méteres stafétafutás az ifjúsági bajnokságot: 1. MAC 45.1 mp. (Ifjúsági rekord!) 2. MTK 45.8 mp. 3. Move BSE 45.8 mp.

II. 4x100 méteres stafétafutás az országos bajnokságot: 1. KAOE (A. csoport) 43.1 mp. (Országos rekord!) 2. MAC, 3. KAOE (B. csoport).

V. 4x1500 méteres stafétafutás az országos bajnokságot: 1. MAC 17 p. 13 mp. (Országos rekord!) 2. MTK 17 p. 21.4 mp. 3. MTE 17 p. 51 mp.

VI. 4x1000 méteres stafétafutás az ifjúsági bajnokságot: 1. MTK, 11 p. 24.6 mp. 2. FTC 12 p. 3.8 mp. 3. Győri-Hungária 12 p. 39 mp.

IX. 5000 méteres csapatverseny az országos bajnokságot: 1. MAC 26 ponttal, 2. ESC 61 ponttal, 3. MTK 78 ponttal. Egyénileg: 1. Kullár István (MAC) 16 p. 9.5 mp. 2. Király (ESC) 16 p. 12.3 mp. 3. Váradi (MTK) 16 p. 19 mp.

X. 4x400 méteres stafétafutás az országos bajnokságot: 1. FTC 3 p. 36 mp. 2. Move BSE 3 p. 40 mp. 3. MTK 3 p. 41.8 mp.

XI. 3000 méteres csapatverseny az ifjúsági bajnokságot: 1. MTK, 2. FTC, 3. SZAK. Egyénileg: 1. Somogyi (MTK), 2. Besztyák (FTC), 3. Ledermann (MTK).

XIII. 1x400 méteres stafétafutás az országos bajnokságot: 1. KAOE 3 p. 25.8 mp. (Országos rekord!) 2. MAC 3 p. 27.8 mp. 3. MTK 3 p. 29.6 mp.

Lovaregyleti versenyek

Ingram ostor alati biztosan nyerte a Kettős Ivadék-versenyt

Délelőtt ügető, délután Alag, így a lóspört hívei egész nap permanenciában voltak. Algra valahogy mégis többben randultak ki, bár a tribünök itt sem teltek meg egészen. Bent a zöld gyöpn a köhögési járvány erősen éreztette hatását, kis mezőnyök alakultak, a handicapokban is mindössze 4-5 ló indult. A nagy díj előtt, az utolsó pillanatban — a délelőtti még két reálval is szívesen fogadott — Ingram ellen némi oppozíció támadt és oddsa parira emelkedett.

A nap részletes eredménye:

I. futam: 1. Patt (1/4) Gulyás B. 2. Kustos (1/2) Schejbal, 3. Koppány (p) Pretzner, Nyh., 7h. Tot.: 1000:2500. II. futam: 1. Csak azért (1/4) Stenzl K. 2. Szumir (6) Kovács. 3. Vivat (1/2) Schejbal. Fm.: Relache, 2/5h, 3/5h. Tot.: 1000:2500. III. futam: 1. Ingram (8:10) Schejbal, 2. Roysterer (4) Nagy G. 3. Boglár (p) Gulyás B. Fm.: Pajricius, 1h, 2/5h. Tot.: 1000:1900. IV. futam: 1. Mohron König (6) Horváth. 2. Mit szól hozzá? (3) Schejbal, 3. Blondin (6) Kovács L. Fm.: Barátom, Almom, Pronto, Nephitis, Dehla, Fenegyerek II., En garde, Tündér, La Gitana, Fejh, 2/5h. Tot.: 1000:1900, 1700, 1500, 1500. V. futam: 1. Ametist (8:10) Nagy G. 2. Pour l'amour (4) Stenzl, 3. Bollandist (3) Horváth. Fm.: Baldur, 1h, 5h. Tot.: 1000:1700. VI. futam: 1. Pomona (4) Csécs, 2. Faluszépe (p) Pretzner, 3. Turán (5) Kovács L. Fm.: Mahonia, Disappointment, Embona.

Ügetőversenyek

Vasárnap délelőtti gyöngye látogatottság mellett folyt le a szeptemberi miting hetedik napja. Az érdeklődés homlokterében a 8 millióval dotált Aqua viva-díj állott. Különböző távolságokon föllátva öt ló állott starthoz. A ringben nem alakult ki határozott vélelmény a nyert illetőleg. A közönség bizalma Róbert és Panesi között oszlott meg, de az utóbbi állandó fölviságasával teljesen aláasta esélyét és így csak a második hellyel kellett megelégednie Róbert mögött.

A nap részletes eredménye:

I. Kétévesek verseny: 1. Zerline (p) Maszar, 2. Thonuzoba 3. Hullám. Fm.: Keeses, Zsándor Y., Négrád, Kollár, Zada P., Kairo. Tot.: 10:18, 13, 15, 16. II. Gómori díj: 1. Rendellen (2) Thoman, 2. G. R. S. 3. Gerzsd. Tot.: 10:31. III. Háromévesek verseny: 1. Elfi (2) Fityó 2. Ilyen nincs. 3. Jakab. Fm.: Minka, Isti, Rosa Revelstok, Idike. Tot.: 10:51, 14, 13. IV. Handicap: 1. Flóta (4) Maszar J. 2. Jobban. 3. Lános. Fm.: Tilly, Gambrius, Ezredes, Ba-boena, Tibor, Szabad junior, Katia. Tot.: 10:11, 12, 24, 20. V. Aqua viva-díj: 1. Róbert (1/4) Dóza, 2. Panesi, 3. Erzerum. Fm.: Bakter, Petzák. Tot.: 10:23, 13, 11. VI. Németvölgyi díj: 1. Kerülő (p) Kovács, 2. G. Jóska, 3. Garam. Fm.: Esthajnal, Várta, Grasag, Miki, Gacsing. Csak előre. Tot.: 10:29, 14, 22. VII. Kettesfogata amatőr-hajtás: 1. Banya—Marianne (1/4) Gróf Sennyei, 2. Elnök, Granicsár, 3. Igenis—Irma.

**PALMA kaucsuk sarok
PALMA kaucsuk talp
PALMA kaucsuk talpvédő**

Felélős kiadó: Róna Ödön igazgató
„Világosság”-könyvnyomda Rt. Budapest, VIII, Conti-ú. 4.
Műszaki igazgató: Reutsch D.

női HÓCIPO 240.000 K
la minőség
Kertész II, Andrássy-ut 36.

Az összes jogi vizsgákra
lelkisimoretosen készít elő
Dr. Bursics Jogi Szeminárium
Berlini-tér, Westend-ház. Fiók: Pécs, Ferenciek-utca 34
Jegyzetbérlet. Díjtalan fűvilágosítás